

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
OBCE TOMÁŠOV**

**NA OBDOBIE ROKOV
2015 - 2022**

Júl 2015

Tabuľka 1 - Hlavička dokumentu PHSR

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tomášov na roky 2015 -2022
Územné vymedzenie :	Bratislavský kraj, obec Tomášov
Územný plán obce/VÚC schválený:	áno
Dátum schválenia PHSR:	DD. MM. 2015
Dátum platnosti:	od DD. MM. 2014 do 31. 12. 2020
Verzia	2,0
Publikovaný verejne:	DD. MM. 2015

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 2 - Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Tomášov na roky 2015 - 2022
Forma spracovania	- s pomocou externých odborníkov (<i>úplné spracovanie „na kľúč“</i>)
Riadenie procesu spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - súčasťou zámeru tvorby PHSR bude vymedzenie projektového tímu, ktorý sa bude skladať z riadiaceho tímu, ktorý bude tvoriť gestor zodpovedný za celkové spracovanie dokumentu, koordinátor zodpovedný za administratívu a organizačnú časť spracovania dokumentu, metodik zodpovedný za metodickú pomoc pri spracovaní dokumentu; odborný konzultant vedie pracovné skupiny tvorené miestnymi aktérmi rozvoja, obyvateľmi a podnikateľskými subjektmi - komunikácia bude realizovaná prostredníctvom troch workshopov a elektronickou komunikáciou k vzájomnej a nepretržitej informovanosti - zoznam subjektov, ktoré budú zapojené do spracovania (starosta obce, poslanci OZ, obyvatelia, podnikateľské subjekty, cirkev), - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou bude zabezpečená prostredníctvom dotazníkového prieskumu, ktorý bude distribuovaný v textovej podobe do domácností a zároveň bude zverejnený na stránke obce v elektronickej mutácii. O realizácii dotazníkového prieskumu a jeho význame pri tvorbe strategického dokumentu budú obyvatelia informovaní prostredníctvom miestneho rozhlasu, web-stránky obce, úradnej tabule obce a ďalších miestnych informačných zdrojoch (lokálna TV, miestne noviny).
Obdobie spracovania	<ul style="list-style-type: none"> - obdobie spracovania: máj 2014 – júl 2015 - harmonogram spracovania: - ex-post hodnotenie existujúceho strategického dokumentu - dotazníkový prieskum: máj 2015 - príprava a spracovanie 1.verzie analytickej časti dokumentu: jún 2014 - 1.workshop – prezentácia výsledkov dotazníkového prieskumu a analytickej časti: jún 2014 - úprava dokumentu na základe pripomienok z workshopu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

	<ul style="list-style-type: none"> - tvorba strategickej a programovej časti dokumentu: jún 2014 - 2. workshop: júl 2014 - dopracovanie strategickej časti a programovej časti na základe pripomienok z workshopu a tvorba realizačnej a finančnej časti dokumentu: september - október 2014 - 3. workshop: prezentácia finálnej verzie dokumentu - november 2014 - úprava finálnej verzie podľa pripomienok z workshopu a odovzdanie finálneho dokumentu - november - december 2014
	<ul style="list-style-type: none"> - náklady na vlastné spracovanie - 5 expertov x 25 hodín* - náklady na získanie informačných podkladov - štatistiky, analýzy, prognózy, dotazníky, - náklady na stretnutia - pracovné skupiny a verejnosť, - náklady na publicitu - tlač informačných materiálov, úprava elektronických médií.

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 3 - Harmonogram spracovania PHSR

	Harmonogram spracovania PHSR v mesiacoch						
	2015						
Termín	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.
Úvod*							
Analytická časť							
Strategická časť							
Programová časť							
Realizačná časť							
Finančná časť							
Záver							

Zdroj: vlastné spracovanie

Tabuľka 4 – Využitie participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály	X		
Verejné informačné tabule	X		
Využitie existujúcich médií			
Stretnutia	XX		
Internetové stránky – vrátane verejných pripomienok tzv. chatrooms	XX	XX	X
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	XX	XX	X
Ťažiskové skupiny (reprezentatívne skupiny)	X	XXX	x

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

predstavujúce verejnosť)			
Verejné stretnutia	XX	XXX	X
Návšteva v dotknutom území	X	X	X
Verejné semináre	X	XXX	
Verejné vypočutie	XX	XX	X
Verejné vypočutie (s odbornou skupinou)	XX	XXX	X
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	X	XXX	XX
Brainstormingové stretnutia s verejnosťou	X	XX	XXX
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre širokú verejnosť	X	XX	x
Prieskumy verejnej mienky	X	X	x
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	X	XXX	XX
Odborné poradné skupiny	X	XX	XXX
Pracovné skupiny	X	X	XXX
Riešenie problémov a metódy dosiahnutia konsenzu			
Využitie nezávislého moderátora/facilitátora	XXX	XXX	XX
Brainstorming	X	XX	XXX
Iné aktivity			

X – možné, XX – odporúčané/vhodné, XXX – veľmi vhodné, vysoko odporúčané

Zdroj: vlastné spracovanie

OBSAH

ÚVOD	
Časť A – Analytická časť	
Časť A.I. Analýza vnútorného prostredia	
1. HISTÓRIA OBCE A JEJ ROZVOJ	
2. HOSPODÁRSKA OBLASŤ	
2.1 ADMINISTRATÍVNE ZAČLENENIE A GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE A VAZBY OBCE NA PÓLY EKONOMICKÉHO ROZVOJA	
2.2 EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ	
2.2.1 Ekonomická základňa obce	
2.2.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti	
2.2.3 Ekonomika miestnej samosprávy	
2.2.3.1 Finančné hospodárenie miestnej samosprávy	
2.2.3.1.1 Bežný rozpočet	
2.2.3.1.2 Kapitálový rozpočet	
2.2.3.2 Disponibilný obecný majetok a jeho využitie	
2.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	
2.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy	
2.3.2 Energetické hospodárstvo	
2.3.3 Telekomunikácie	
3. SOCIÁLNA OBLASŤ	
3.1 OBYVATEĽSTVO	
3.1.1 Veková štruktúra obyvateľstva	
3.1.2 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	
3.1.3 Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva	
3.1.4 Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce	
3.2 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	
3.2.1 Domový a bytový fond	
3.2.2 Školstvo	
3.2.3 Zdravotníctvo	
3.2.4 Sociálna starostlivosť	
3.2.5 Služby obyvateľstvu	
4. OBLASŤ ENVIRONMENTU A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	
4.1 PRÍRODNÉ ZDROJE	
4.1.1 Štruktúra pôdneho fondu	
4.1.2 Klimatické podmienky	
4.1.3 Vodné pomery	
4.1.4 Flóra a fauna	
4.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA OBCE	
4.2.1 Vodné hospodárstvo	
4.2.2 Odpadové hospodárstvo	

5. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK ÚZEMIA

6. ANALÝZA PRÍČIN A DÔSLEDKOV OBCE TOMÁŠOV

**7. POSTOJE A NÁZORY OBYVATEĽOV OBCE NA ŽIVOT A DIANIE V OBCI
A PERSPEKTÍVY JEJ ĎALŠIEHO VÝVOJA**

ČASŤ A. II - ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1. Analýza vplyvu vonkajšieho prostredia na vývoj situácie v území
2. Analýza príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia
3. Analýza väzieb územia

ČASŤ A.III - ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

1. SWOT analýza
2. Analýza možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja
3. Identifikácia východísk a možných riešení
4. Odhad budúceho možného vývoja

Časť 2 - Strategická časť

Časť 3 - Programová časť

Časť 4 - Realizačná časť

Časť 5 - Finančná časť

Záver

Prílohy

ÚVOD

Potreba tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHSR) obce vyplýva zo Zákona 539/2008 o podpore regionálneho rozvoja, ktorý ukladá obciam povinnosť vypracovávať a aktualizovať PHSR obce podľa potreby. PHSR predstavuje strednodobý programový dokument, ktorý vychádza z podrobnej socio-ekonomickej analýzy a stanovuje smer ďalšieho rozvoja obce, ciele a prvoradé potreby a úlohy v zabezpečení všestranného rozvoja. Výsledkom je stratégia rozvoja obce a akčný plán, ktorý transformuje definované strategické ciele do konkrétnych realizačných krokov. Vypracovanie tohto programového dokumentu je takisto podmienkou pre využitie finančných zdrojov EÚ.

Stratégia rozvoja vyjadruje predstavu obce o svojom budúcom rozvoji, ktorý sa bude snažiť dosahovať. Definovanie takejto stratégie, teda stanovenie „*kam sa chce obec dostať v období nasledujúcich 7 rokov*“, dáva obci, jej obyvateľom, podnikateľom a ďalším aktérom možnosť rozhodovať o svojom budúcom rozvoji. Obec je živý organizmus. Jednotlivé články žijú vlastným životom, avšak ovplyvňujú aj životy druhých, a takisto ovplyvňujú aj život obce ako celku. Obyvatelia obce menia priestor, v ktorom žijú rôznymi aktivitami, čo môže viesť k pozitívnemu rozvoju. Často však občania vytvárajú svojimi nekoordinovanými aktivitami bariéry, ktoré brzdia rozvoj celej obce. Práve Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Tomášov pre roky 2015 – 2022 vytvára dôležitý priestor pre koordinovanie aktivít realizovaných v obci, ktoré prinesú synergický úžitok celej obci.

Ak však má takýto dokument splňať svoju úlohu, je nevyhnutné, aby sa jeho prípravy ako aj realizácie zúčastnili všetky záujmové skupiny (obyvatelia, podnikatelia, samospráva, spolky, združenia, ďalší dôležití aktéri). Diskusia všetkých záujmových skupín ponúka príležitosť dozvedieť sa o rozdielnych pohľadoch na problémy v obci, o možnostiach ich riešenia ako aj dozvedieť sa o plánoch jednotlivcov. Preto aj pri príprave tejto stratégie boli realizované 3 workshopy so zástupcami rôznych aktérov a dotazníkový prieskum. Spoločné plánovanie sa zároveň môže stať priestorom pre začatie spolupráce, pre vytváranie inovatívnych riešení medzi rôznymi aktérmi.

Obec v podobe programu rozvoja získava nielen nástroj na proaktívne riadenie rozvoja, založené na iniciovaní potrebných a žiaducich zmien, ale predstavuje aj určitý kontrolný nástroj napĺňania stanovených aktivít. Obec vypracovaním programu rozvoja dáva najavo záujem o svoju budúcnosť, ako aj budúcnosť svojich obyvateľov a súčasne tým preberá na seba zodpovednosť za ďalší rozvoj.

ČASŤ A – ANALYTICKÁ ČASŤ

Analytická časť založená na databáze informácií a ukazovateľov obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce Tomášov s väzbami na širšie územie a odhad budúceho vývoja, pričom hodnotí aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce relevantné stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia obce, jeho limitov a rozvoja v rámci Bratislavského samosprávneho kraja.

Časť A.I. Analýza vnútorného prostredia

1. HISTÓRIA OBCE A JEJ ROZVOJ

Obec je prvýkrát listinne doložená v listine - rozhodnutí palatína Rolanda zo 4. decembra 1250, v ktorom sa uvádza ako obec Feel. Patrila k majetkom Bratislavského hradu. Obec okrem hlavného sídelného celku spolutvorila historicky dochované osady Tomášov - kolónia, Doma, Malý Madarás a Tomášov. Názov obce vznikol v závere 40-tych rokov (1948), kedy pôvodný názov Fél bol premenovaný na Tomášov podľa názvu osady Tomášov - kolónia. Koncom 13. storočia sa spomínajú ako vlastníci tunajší lénni zemepáni povýšení do šľachtického stavu zrejme z tunajších poddaných. V roku 1330 sa obec spomína ako Veľký a Malý Feel (Maior at Minor Feel, resp. Nagy Feel) a v listine z roku 1390 pod menom Fele. V 16. storočí sa stala majetkom rodu grófov zo Svätého Jura a Pezinka a časť majetkom Eberhardského panstva (Malinovo). V 16. storočí sa vo Féli vyrábali pasce na odchyť jeseterov rybárom svätøjurského panstva. V roku 1647 vlastnila časť obce rodina Kerekesovcov a časť prislúchala eberhardskému panstvu. V 16. storočí časť obyvateľov Félu prijala kalvínsku vieru, pričom pôsobenie kalvínskej farnosti potláčali vtedajší arcibiskupi Lippay a Szelepcsényi. Kalvíni boli vyhnaní z obce a usadili sa v časti obce Čičov, ktorú nazvali Fél. V 18. storočí tu vlastnili majetky Jeszenákovci a panstvo Fél sa osamostatnilo. Majetky po Moholányiovcoch dedili Apponyiovci, ktorí sídlili neskôr v kaštieli v Malinove. Po Jeszenákovcoch panstvo dedili Draskóczyovci a majetky v obci vlastnili aj Csenkeyovci, a neskôr aj Némethovci a Csillinyovci. V tom období sa uvádza tiež nemecký názov obce Feilendorf. V 2. polovici 19. storočia sa do rodiny Draskóczyovcov priženil D. Vay. V roku 1908 od vdovy grófa Vaya odkúpila panstvo rodina Strasserovcov. V obci pôsobili Juraj Strasser st. a J. Strasser mladší. Do roku 1945 tu boli väčšími zemepánmi aj Csillinyovci.

V rokoch 1938 až 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. Bola oslobodená dňa 1. apríla 1945.

Obec, resp. osada Madarás sa prvýkrát spomína v roku 1333. Patrila zemepanskej rodine Hodiovcov, v 15. storočí Hunyadyovcom, Pogányovcom, Viszkoziovcov, v roku 1533 mestu Trnava, neskôr prislúchala k panstvu v Malinove.

Obec, resp. osada Tamásháza (Thamashaza) písomne doložená v roku 1443. Patrila zemepánovi Gregorovi Tamásházymu. Neskôr je zaznamenaná v roku 1456.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú tieto nehnuteľné kultúrne pamiatky:

- barokový kaštieľ Majorháza s parkom, zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR č. 549/1-2

- katolícky kostol sv. Mikuláša - biskupa, postavený v roku 1750-55 na staršom základe, s organom, zapísaný v ústrednom zozname pamiatkového fondu SR pod č. 11 077
- kaplnka sv. Kríža na cintoríne, z konca 19. storočia
- budova pôvodne ľudovej školy, postavená okolo roku 1933

Barokový kaštieľ Majorháza si dala postaviť rodina Jeszenákovcov v osade - časti Majorháza. Rozsiahla dvojpodlažná budova stavaná na báze pôdorysu v tvare písmena U. Barokovo-klasicistický kaštieľ bol upravovaný v záverečnej štvrtine 18. storočia. Neobarokovou úpravou, najmä ornamentálnymi prvkami boli pozmenené najmä vstupné časti budovy. Po roku 1946 bola tu umiestnená škola a rôzne ďalšie inštitúcie. V roku 1953 bol kaštieľ upravovaný a nadstavovaný v rámci prestavby v duchu historických slohov a stal sa sídlom detského domova. V roku 1993, v rámci reštitúcií bol vrátený do majetku rodiny Strasserovcov. Tí ho v roku 2005 odpredali novým vlastníkom, ktorí chátrajúci historický objekt zadaptovali na hotelové zariadenie vysokého štandardu a citlivo obnovili všetky jeho rokmi zdevastované a zaniknuté výtvarné, slohové a estetické hodnoty. Vrátili mu bývalú slávu a nefalšovaný aristokratický luxus.

Za budovou barokového kaštieľa bol založený park, založený na počesť kráľovnej Alžbety nazývaný ako Alžbetina záhrada. Ide o rozsiahly a pomerne dobre zachovaný anglický park.

Obrázok 1 Barokový kaštieľ Majorháza

Prameň: <http://www.tomasov.sk/xdetail.php?sectime=1228335703&aldatum=03.12.2008&album=Na%9Aa>

Obrázok 2 Kostol sv. Mikuláša

Kostol je listinne doložený v roku 1546. Súčasný rímskokatolícky **kostol sv. Mikuláša** biskupa dal postaviť arcibiskup Szelepcsényi v 2. polovici 17. storočia na mieste staršej kostolnej stavby, a to v rannobarokovom slohu. Kostol bol prestavovaný v rokoch 1750 - 55 a v záverečnej štvrtine 19. storočia. Nad portálom hlavného vchodu je v nike umiestnená baroková socha patróna kostola sv Mikuláša biskupa, realizovaná v tvrdom, pravdepodobne dobrovodskom pieskovci, s kamenným erbom arcibiskupa Szelepcsényiho. Na južnej strane kostola sú osadené slnečné hodiny z druhej polovice 19. storočia, s reliéfnym motívom slnka.

Kaplnka sv. Kríža je neogotická stavba z konca 19. storočia. Okolo roku 1965 vyhorela a obnovili ju do pôvodnej podoby. Kaplnka v súčasnosti slúži ako dom smútku.

Obrázok 3 Budova pôvodnej ľudovej školy

Obrázok 4 Kaplnka sv. Kríža

Pramene: <http://www.pohrebnictvo.sk/dom-smutku-v-tomasove/>

<http://www.tomasov.sk/xdetail.php?sectime=1228335492&aldatum=03.12.2008&album=Na%9Aa%20obec>

Budovu pôvodne ľudovej školy postavili ju vedľa budovy starej školy okolo roku 1933 podľa projektu architektov F. Floriansa a J. Scheibera. Funkcionalistická stavba na obdĺžnikovom pôdoryse. Táto budova v súčasnosti slúži pre potreby MŠ.

V obci sa vyskytujú ďalšie nezanedbateľné architektonické pamiatkové objekty, a to niekdajšie zemepanské sídla, sakrálne stavby a objekty, resp. pomníky, pôvodná školská stavba a budovy, resp. pozostatky niekdajších funkčných stavieb. V obci sa nachádza *zemepanská kúria Csenkeyovcov* z 1. polovice 19. storočia.

Pôvodná *budova cirkevnej školy* je situovaná vedľa rímsko - katolíckeho kostola, bola postavená v roku 1850. V obci sa nachádza aj studňa pri platane z roku 1919.

V osade Malý Madarász je dochovaná *zvonica z roku 1914*, vysoká stavba na štvorcovom pôdoryse. Na začiatku miestnej časti sa nachádza *Božia muka*, objekt z 2. polovice 19. storočia. Pri ceste k osade je *pamätník v tvare náhrobku*, ktorý bol postavený po prvej svetovej vojne v roku 1916.

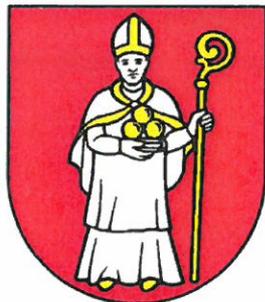
Na námestí v osade Tomášov sa nachádza *pomník obetiam 1.a 2. svetovej vojny* postavený v 40-tych rokoch. V obci a osadách sa nachádza viacero architektonicky riešených krížov. Pri kostole *kamenný kríž* z roku 1873 so znakmi romantizujúceho historizmu. Prícestné kríže sú v strede obce, a to zvyšok prícestného kríža oproti budove obecného úradu, so srdcovitou spodnou časťou. Druhý *prícestný kríž je z roku 1889*.

Pri ceste k osade Malý Madarász je *prícestný Trojičný kríž z roku 1878*. Na cintoríne v Tamásháze je *ústredný drevený kríž* z roku 1949. Ústredný kríž v Malom Madarázi z 2. polovice 20. storočia je liatinový a osadený na betónovom podstavci.

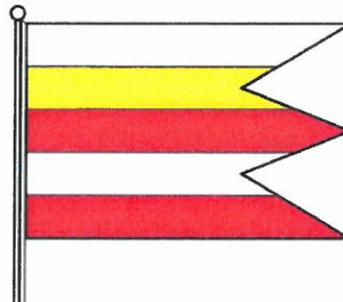
Zo stavieb technického charakteru sa v obci zachovala takmer v pôvodnom stave, *stavba valcového mlyna* postavená v roku 1908 - 10.

Okrem toho sa v obci nachádzajú aj vzácne stromy – platan v centre obce a 2 topole.

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečať. V červenom štíte je biskup - svätý Mikuláš - v striebornom zlatolemom rúchu, v pravici pred sebou s troma zlatými guľami na striebornej položenej knihe, v ľavici so zlatou berlou.

Obrázok 5 Erb obce Tomášov

Obrázok 6 Vlajka obce Tomášov

Prameň: http://www.vs.sk/heraldreg/wp_detail.aspx?ID=1124

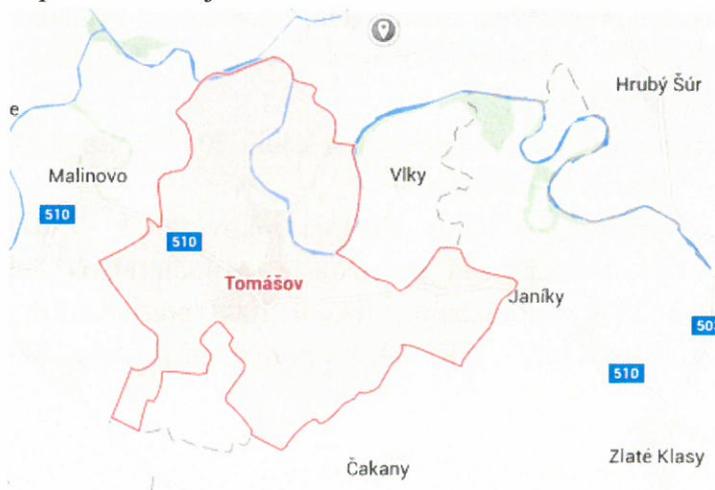
2. HOSPODÁRSKA OBLASŤ

2.1 ADMINISTRATÍVNE ZAČLENENIE A GEOGRAFICKÁ POLOHA OBCE A VAZBY OBCE NA PÓLY EKONOMICKÉHO ROZVOJA

Obec Tomášov leží v západnej časti okresu Senec v Podunajskej nížine na agradačnom vale Malého Dunaja, v severozápadnej časti Žitného ostrova. Obec leží v chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov.

Obec Tomášov je tvorená troma časťami: Tomášov, Doma, Malý Madaras, Tomášov – osada. Obec Tomášov susedí zo západnej strany s obcami Most pri Bratislave a Malinovo (okres Senec), zo severu s obcami Bernolákovo a Nová Dedinka (okres Senec), z východu s obcami Vlky (okres Senec) a Janíky (okres Dunajská Streda) a z južnej strany s obcami Čakany a Štvrtok na Ostrove (okres Dunajská Streda), súčasne táto hranica tvorí aj hranicu medzi Bratislavským a Trnavským krajom.

Z hľadiska územno-správneho členenia patrí obec do okresu Senec a do Bratislavského samosprávneho kraja.

Obrázok 7 Geografická poloha obce Tomášov

Prameň: <https://www.google.sk/maps>

Dopravná poloha obce je vo väzbe na región pomerne priaznivá. Obec leží 11,6 km od okresného mesta Senec a 23,9 km od regionálneho centra a súčasne hlavného mesta Slovenska Bratislavy.

Od pólov ekonomického rozvoja nadnárodného významu akými sú Győr či Viedeň je obec vzdialená 66,3 km (Győr, Maďarská republika), 98,7 km (Viedeň, Rakúsko).

Od pólov ekonomického rozvoja širšieho regionálneho významu a regionálneho významu je vzdialená nasledovne:

- Senec 11,6 km
- Šamorín 28,2 km

2.2 EKONOMICKÁ ŠTRUKTÚRA A EKONOMICKÝ ROZVOJ

Ekonomické, t.j. výrobné činnosti patria medzi základné faktory ovplyvňujúce socioekonomickú úroveň obce. Ich význam spočíva v tom, že ovplyvňujú nielen ekonomickú, ale i sociálnu úroveň v obci. Sú zdrojom pracovných príležitostí, dávajú zamestnancom mzdu, tvoria verejné príjmy, zhodnocujú podmienky územia, v ktorom sú alokované a iné. Ekonomické činnosti v obci môžeme hodnotiť cez sektorovú štruktúru (zastúpenie činností primárneho, sekundárneho či terciárneho sektora) alebo cez štruktúru podnikov.

3.3.1 Ekonomická základňa obce

Ekonomickú základňu obce reprezentujú najmä súkromné podniky. Podnik predstavuje právnickú osobu, ktorá vykonáva sústavnú činnosť s cieľom dosahovať zisk. Patria sem korporácie (podniky vo vlastníctve skupiny subjektov, ako napr. akciové spoločnosti, družstvá, spoločnosti s ručením obmedzeným a pod.) a kvázikorporácie (podniky vo vlastníctve jedného subjektu). Podniky môžu mať podobu právnických osôb (ďalej PO) alebo fyzických osôb – podnikateľov (ďalej FO).

Právnické osoby sú právne jednotky, existenciu ktorých upravuje zákon nezávisle od jednotlivcov alebo inštitúcií, ktoré ich vlastnia alebo sú jej členmi. Neziskové inštitúcie tvoria právnické osoby slúžiace finančným a nefinančným korporáciám, štátnej správe a domácnostiam, ako napr. rozpočtové organizácie, príspevkové organizácie, ktorých tržby z činnosti nepresahujú 50 % vykazovaných nákladov, ďalej občianske združenia, spolky a kluby, politické strany, cirkvi a iné.¹

V obchodnom registri SR je evidovaných k júlu 2015 102 podnikateľských subjektov – právnických osôb, z toho 4 sú v likvidácii.

Z tabuľky 5 vyplýva, že počas obdobia rokov 2009 – 2013 mal vývoj počtu právnických osôb v obci rastúci trend. Na náraste sa podieľali právnické osoby ziskové, ktorých nárast v roku 2013 v porovnaní s rokom 2009 predstavoval 63,3% a zároveň aj právnické osoby neziskové, ktoré v roku 2013 v porovnaní s rokom 2009 ich počet narástol o 28,57%.

---

¹ http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index_txt.htm

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

Tabuľka 5 Vývoj počtu právnických osôb podľa ziskovosti v rokoch 2009-2013

UKAZOVATEĽ \ ROK	2009	2010	2011	2012	2013	INDEX 2013/2009
Právnické osoby ziskové	49	55	59	65	80	1,63
Právnické osoby neziskové	14	14	15	18	18	1,29
Spolu	63	69	74	83	98	1,56

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Fyzické osoby - podnikatelia nezapísaní v obchodnom registri sú osoby podnikajúce na vlastnú zodpovednosť podľa osobitných predpisov. Sú to živnostníci (podnikajúci na základe živnostenského zákona), osoby so slobodným povoláním (osoby podnikajúce na základe iného ako živnostenského zákona, napr. advokáti, lekári, audítori a iní) a samostatne hospodáriaci roľníci.

Počas obdobia rokov 2009 – 2013 (tabuľka 6) vykazoval vývoj počtu fyzických osôb kolísavý trend. V období rokov 2009 – 2012 každoročne klesal počet fyzických osôb, pričom na poklese sa podieľali živnostníci, ktorých počet každoročne klesal. V roku 2012 pokles živnostníkov v obci v porovnaní s rokom 2009 predstavoval 7%. V roku 2013 v porovnaní s rokom predchádzajúcim vzrástol počet fyzických osôb v obci o 4 subjekty, čo predstavovalo 1,7% - ný nárast. V tomto roku síce poklesol počet SHR v obci, avšak vzrástol počet živnostníkov v obci o 1,8%.

Tabuľka 6 Vývoj počtu fyzických osôb - podnikateľov v rokoch 2009-2013

UKAZOVATEĽ \ ROK	2009	2010	2011	2012	2013	INDEX 2013/2009
Živnostníci	228	225	218	212	216	0,95
Slobodné povolania	5	5	6	6	8	1,6
Samostatne hospodáriaci roľníci	16	17	17	19	17	1,06
Spolu	249	247	241	237	241	0,97

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

V živnostenskom registri SR je k júlu 2015 evidovaných 190 fyzických osôb podnikateľov, z ktorých 85 už svoju živnosť ukončilo a 5 podnikateľov má pozastavenú činnosť.

Z hľadiska sektorovej štruktúry je primárny sektor v obci (poľnohospodárstvo, lesníctvo, rybné hospodárstvo a ťažba) zastúpený Poľnohospodárskym družstvom Tomášov, ktoré má 34 zamestnancov a zameriava sa na rastlinnú aj živočíšnu výrobu, ale aj ťažbou nerastných surovín – kameňolom Tomášov.

Sekundárny sektor je v obci zastúpený potravinárskym priemyslom- bitúnok Tomášov, ale aj stavebníctvom – Prodom – stav.s.r.o.

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

V terciárnom sektore (sektor služieb) prevádzkuje svoju činnosť prevažná časť podnikateľských subjektov. V obci svoje služby ponúka Art Hotel kaštieľ, Tlačiareň Slanička, autoservis a maloobchodné prevádzky.

Podnikateľské subjekty v obci predstavujú predovšetkým skupinu tzv. samozamestnávateľov. Ekonomicky aktívne obyvateľstvo (EAO) nachádza pracovné príležitosti v okolitých obciach, resp. v širšom okolí obce (Bratislava, Senec). Potvrďuje to aj vysoká hodnota ukazovateľa dochádzka do zamestnania získaná v rámci SODB 2011 (87,34 %).

2.2.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva a miera nezamestnanosti

Počet ekonomicky aktívneho obyvateľstva v obci za obdobie rokov 1991 – 2011 vykazoval kolísavý trend. Kým v roku 2001 došlo k poklesu počtu EAO v porovnaní s rokom 1991, v roku 2011 opäť narástol počet EAO v obci. Obdobný trend sa prejavil aj v rámci počtu pracujúcich. Aj v dôsledku štrukturálnych zmien nielen na miestnej úrovni, ale aj na národnej úrovni došlo za obdobie rokov 1991 - 2001 k nárastu počtu nezamestnaných v obci, no už v roku 2011 mierne poklesol počet nezamestnaných v obci.

Tabuľka 7 Ekonomická aktivita obyvateľov v obci v rokoch 1991 - 2011

Ukazovateľ	Rok	jednotky	1991	2001	2011	index 2011/2001
Ekonomicky aktívne obyvateľstvo		abs.	1 082	1 069	1 256	1,16
Počet pracujúcich		abs.	771	680	1 098	1,42
Podiel pracujúcich na EAO		%	71,26	63,61	87,42	1,22
Počet nezamestnaných		abs.	30	113	77	2,56

Prameň: vlastné spracovanie na základe SODB 2001 a 2011

Na základe údajov o ekonomickej aktivite obyvateľstva získaných prostredníctvom SODB 2011 (tabuľka 8) môžeme konštatovať, že obyvatelia obce sú najväčším podielom zamestnaní vo veľkoobchode a maloobchode, verejnej správe a školstve. Obyvatelia obce bez ohľadu na odvetvie, v ktorom sú aktívni, výraznou mierou dochádzajú do zamestnania mimo obec 100 % dochádzku do zamestnania sme zaznamenali vo viacerých skúmaných odvetviach.

Tabuľka 8 Ekonomicky aktívne osoby podľa odvetvia ekon. činností v roku 2011

Ukazovateľ	spolu	Podiel (v %)	z toho dochádza do zamestnania	Podiel (v %)
Odvetvie ekonomickej činnosti				
Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace	36	2,87	30	83,33
Lesníctvo a ťažba dreva	3	0,24	2	66,67
Ťažba uhlia a lignitu	1	0,08	1	100,00

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

Dobývanie kovových rúd	2	0,16	2	100,00
Výroba potravín	7	0,56	6	85,71
Výroba textilu	3	0,24	2	66,67
Výroba odevov	14	1,11	10	71,43
Výroba kože a kožených výrobkov	4	0,32	2	50,00
Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu	4	0,32	4	100,00
Výroba papiera a papierových výrobkov	1	0,08	1	100,00
Tlač a reprodukcia záznamových médií	9	0,72	7	77,78
Výroba koksu a rafinovaných ropných produktov	13	1,04	12	92,31
Výroba chemikálií a chemických produktov	6	0,48	5	83,33
Výroba základných farmaceutických výrobkov a farmaceutických prípravkov	1	0,08	1	100,00
Výroba výrobkov z gumy a plastu	11	0,88	10	90,91
Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov	11	0,88	10	90,91
Výroba a spracovanie kovov	4	0,32	4	100,00
Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení	13	1,04	9	69,23
Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov	4	0,32	3	75,00
Výroba elektrických zariadení	9	0,72	9	100,00
Výroba strojov a zariadení i. n.	15	1,19	13	86,67
Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov	12	0,96	8	66,67
Výroba nábytku	6	0,48	4	66,67
Iná výroba	1	0,08	1	100,00
Oprava a inštalácia strojov a prístrojov	6	0,48	6	100,00
Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu	6	0,48	5	83,33
Zber, úprava a dodávka vody	4	0,32	4	100,00
Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov	10	0,80	6	60,00
Výstavba budov	29	2,31	29	100,00
Inžinierske stavby	11	0,88	10	90,91
Špecializované stavebné práce	60	4,78	55	91,67
Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov	20	1,59	17	85,00
Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov	72	5,73	63	87,50
Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov	99	7,88	88	88,89
Pozemná doprava a doprava potrubím	47	3,74	39	82,98
Vodná doprava	2	0,16	1	50,00
Letecká doprava	6	0,48	6	100,00
Skladové a pomocné činnosti v doprave	17	1,35	17	100,00
Poštové služby a služby kuriérov	15	1,19	15	100,00
Ubytovanie	26	2,07	23	88,46
Činnosti reštaurácií a pohostinstiev	42	3,34	37	88,10
Nakladateľské činnosti	12	0,96	10	83,33
Výroba filmov, videozáznamov a televíznych programov, príprava a zverejňovanie zvukových nahrávok	1	0,08	1	100,00
Činnosti pre rozhlasové a televízne vysielanie	4	0,32	4	100,00
Telekomunikácie	12	0,96	11	91,67
Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby	16	1,27	16	100,00
Informačné služby	2	0,16	1	50,00
Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia	18	1,43	15	83,33
Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia	5	0,40	5	100,00

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

Pomocné činnosti finančných služieb a poistenia	6	0,48	6	100,00
Činnosti v oblasti nehnuteľností	17	1,35	16	94,12
Právne a účtovnícke činnosti	12	0,96	10	83,33
Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia	11	0,88	9	81,82
Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy	15	1,19	14	93,33
Vedecký výskum a vývoj	5	0,40	5	100,00
Reklama a prieskum trhu	11	0,88	11	100,00
Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti	3	0,24	3	100,00
Prenájom a lízing	1	0,08	1	100,00
Sprostredkovanie práce	4	0,32	3	75,00
Bezpečnostné a pátracie služby	9	0,72	9	100,00
Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou	15	1,19	15	100,00
Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti	12	0,96	9	75,00
Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	118	9,39	108	91,53
Vzdelávanie	108	8,60	100	92,59
Zdravotníctvo	59	4,70	51	86,44
Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)	10	0,80	9	90,00
Sociálna práca bez ubytovania	2	0,16	1	50,00
Tvorivé, umelecké a zábavné činnosti	7	0,56	5	71,43
Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení	5	0,40	4	80,00
Činnosti herní a stávkových kancelárií	2	0,16	2	100,00
Športové, zábavné a rekreačné činnosti	3	0,24	3	100,00
Činnosti členských organizácií	9	0,72	5	55,56
Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti	5	0,40	5	100,00
Ostatné osobné služby	12	0,96	7	58,33
Zamestnávateľ v zahraničí	3	0,24	3	100,00
Nezistené	60	4,78	43	71,67
Spolu	1 256	100,00	1 097	87,34

Prameň: SODB 2011, vlastné spracovanie

2.2.3 Ekonomika miestnej samosprávy

Podmienky pre vplyv miestnej samosprávy na rozvoj obce určujú tri zásadné faktory:

1. disponibilné finančné prostriedky, ktoré má v príjmovej časti rozpočtu,
2. majetok obce, ktorý má vo vlastníctve,
3. kvalita samosprávneho manažmentu, ktorý rozhoduje o využití majetku a o finančných prostriedkoch.

Zo zákona o obecnom zriadení a z kompetenčného zákona vyplývajú obciam mnohé kompetencie, na realizáciu ktorých je potrebný rovnako majetok ako aj finančné prostriedky. Problémom je, že rozhodujúca časť činností, ktoré zabezpečuje obec pre obyvateľov či podnikateľov má charakter verejných úžitkov (miestne komunikácie, osvetlenie, kultúrne a športové aktivity, sociálna starostlivosť a i.), ktoré nie sú oceňované.

Obec teda nezískava späť do rozpočtu financie za náklady, ktoré sú spojené s výkonom jej kompetencií v plnom rozsahu, ale len z malej časti.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

2.2.3.1 Finančné hospodárenie miestnej samosprávy

Finančné hospodárenie samosprávy charakterizuje rozpočet obce, konkrétne jeho príjmová a výdavková časť a narábanie s disponibilnými finančnými prostriedkami. Okrem stálych príjmov, ktoré zabezpečujú obci dane, a to tak miestne ako i podielové, sa na vlastných príjmoch podieľajú aj príjmy nedaňové – predovšetkým príjmy z využívania majetku.

Fiškálna decentralizácia uplatňovaná od 1.1.2005 priniesla obciam zásadné zmeny týkajúce sa ich financovania. Ďalšou výraznou zmenou je aj zásada tvorby viacročných rozpočtov (3 roky) a s tým súvisiaca aj povinná štruktúra rozpočtu vo forme jednotlivých programov, ktoré by mali byť úzko previazané práve s PHSR obce.

2.2.3.1.1 Bežný rozpočet

Bežný rozpočet sa zostavuje ako bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov vzťahujúcich sa k rozpočtovému roku. Bežný rozpočet slúži obci na zabezpečovania bežného (každodenného) chodu obce. Ide o príjmy a výdavky, ktoré sa pravidelne opakujú (napr. príjmy z podielových a miestnych daní, mzdy a odvody zamestnancov, nákup krátkodobého vybavenia, náklady spojené s bežnou údržbou a pod.). Bežný rozpočet má obec povinnosť plánovať ako vyrovnaný (príjmy = výdavky), alebo ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky).

Príjmy bežného rozpočtu

Tabuľka 9 Príjmy bežného rozpočtu obce Tomášov za obdobie rokov 2009 – 2013
(v tis. €)

Klasifikácia príjmov	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009
100 Daňové príjmy spolu						
z toho výnos dane z príjmov poukázaný územnej samospráve						
dane z nehnuteľností						
miestne dane						
odvoz TKO						
200 Nedaňové príjmy spolu						
z toho z využívania majetku						
administratívne poplatky						
iné nedaňové príjmy						
300 Granty a transfery						
Z toho dotácie na prenesený výkon						
ostatné transfery						

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

2.2.3.1.2 Kapitálový rozpočet

Kapitálový rozpočet sa týka tvorby dlhodobých aktív, čo znamená, že slúži na tvorbu a zhodnocovanie majetku, má investičný charakter. Kapitálový rozpočet môže byť plánovaný ako prebytkový (príjmy prevyšujú výdavky), ako vyrovnaný (príjmy = výdavky), ale môže byť aj schodkový (príjmy sú nižšie ako výdavky), ale len za podmienok stanovených zákonom č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších noviel.

Tabuľka 11 Kapitálový rozpočet obce Tomášov za obdobie rokov 2009 – 2013 (v tis. €)

KAPITÁLOVÝ ROZPOČET	2009	2010	2011	2012	2013
Kapitálové príjmy spolu					
Kapitálové výdavky spolu					

Zdroj: Obecný úrad Tomášov, vlastné spracovanie

Tabuľka 12 Rekapitulácia rozpočtového hospodárenia obce Tomášov za obdobie rokov 2009 – 2013 (v tis. €)

ROZPOČTY	2009	2010	2011	2012	2013	Index 2013/2009
Bežné príjmy spolu						
Bežné výdavky spolu						
Kapitálové príjmy spolu						
Kapitálové výdavky spolu						
Finančné operácie príjmové						
Finančné operácie výdavkové						

Zdroj: Obecný úrad Tomášov, vlastné spracovanie

Súčasťou rozpočtu sú aj finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Finančné operácie nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu obce.

2.2.3.2 Disponibilný obecný majetok a jeho využitie

Majetok obce je dôležitým nástrojom rozvoja obce. Obec neprevádzkuje žiadnu podnikateľskú činnosť.

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

Tabuľka 13 Hodnota a štruktúra aktív obce Tomášov v roku 2013

AKTÍVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1. Neobežný majetok spolu (A+B+C)		
z toho		
A. Dlhodobý nehmotný majetok celkom		
B. Dlhodobý hmotný majetok celkom		
z toho		
Pozemky		
Stavby		
C. Dlhodobý finančný majetok		
2. Obežný majetok		
3. Časové rozlíšenie		
Majetok spolu (1+2+3)		
Majetková sila obce (v €)		

Zdroj: Obecný úrad Tomášov, vlastné spracovanie

Tabuľka 14 Hodnota a štruktúra pasív obce Tomášov v roku 2013

PASÍVA	HODNOTA v tis. €	ŠTRUKTÚRA v %
1. Vlastné imanie spolu		
z toho		
Výsledok hospodárenia		
2. Záväzky spolu		
z toho		
Rezervy		
Dlhodobé záväzky		
Krátkodobé záväzky		
3. Časové rozlíšenie		
Vlastné imanie a záväzky spolu (1+2+3)		

Zdroj: Obecný úrad Tomášov, vlastné spracovanie

2.3 Technická infraštruktúra

Komplexne vybudovaná technická infraštruktúra je významným rozvojovým faktorom v každom sídle, pretože vytvára podmienky pre rozvoj podnikania i pre kvalitu života jej obyvateľov.

2.3.1 Cestná sieť a dopravné systémy

Cesta III/5037 vchádza do územia obce zo severnej strany. Cesta prepája cestný koridor I/61 a cestu II/510. Komunikácia alternuje v nižšom dopravnom – urbanistickom význame smerovanie dopravy do smeru Bratislava. Z pohľadu obce je táto doprava dopravou tranzitujúcou. V severnej časti obce dopravná – kompozičnú os tvorí miestna komunikácia prechádzajúca po Hlavnej ulici. Diagonálne prepojenie obce v orientácii východ – západ sleduje vedenie cesty II/510. Cesta III/0632 prechádza po Mierovej ulici.

Celková dĺžka miestnych komunikácií je ..... km. V niektorých častiach obce sú miestne komunikácie vo vyhovujúcom stave, v niektorých častiach je potrebná rekonštrukcia. V obci sú vybudované chodníky v 2/3 obce, v celkovej dĺžke..... km, najmä popri hlavnej ceste. V niektorých častiach obce chodníky potrebujú rekonštrukciu, v niektorých častiach obce je nutné ich vybudovať.

Železničná doprava

Obec nemá priame železničné napojenie, v obci preto nie je situovaná ani železničná stanica. Najbližšia železničná stanica pre obyvateľov je v obci Kvetoslavov, ktorá je vzdialená 10,5 km, v obci Dunajská Lužná - Nové Košariská, ktorá je vzdialená 8,8 km alebo v obci Veľký Biel, ktorá je vzdialená 8,8 km.

Autobusová doprava

V obci sa nachádza 6 obojsmerných autobusových zastávok. Obcou prechádzajú spoje spoločnosti Slovak Lines smerom na Bratislavu a Šamorín. Frekvencia spojov oboma smermi je vyhovujúca, približne v hodinových intervaloch.

Letecká doprava

Najbližšie letisko medzinárodného významu sa nachádza v Bratislave, vzdialené približne 23,9 km. V okolí obce sa nachádza aj malé miestne letisko v Kráľovej pri Senci (12,8 km).

2.3.2 Energetické hospodárstvo

Energetické hospodárstvo v obci tvoria elektrické rozvodné siete a plynofikácia.

a) Energetické siete

Katastrálnym územím obce Tomášov sú vedené nasledovné nadradené energetické sústavy:

- 400 kV vedenie: č. 429 Gabčíkovo - Podunajské Biskupice, č. 439 Križovany-Podunajské Biskupice.
- 110 kV vedenie: Podunajské Biskupice-Senec č. 8774, Podunajské Biskupice-Dunajská Streda č. 8204, Podunajské Biskupice-Dunajská Streda č. 8899.

Na území obce sa nenachádza žiadna elektrárňa ani závodná elektrárňa a celé územie je zásobované elektrickou energiou z distribučných vzdušných 22 kV liniek, a to: 22 kV linka Podunajské Biskupice-Senec č. 435, 22 kV linka Podunajské Biskupice č. 221

Uvedené 22 kV linky sú v súčasnosti zásobované zo 110/22 kV transformovne Podunajské Biskupice. Vzdušné 22 kV vedenia sú prierezu 3x95 AlFe. Zásobovanie odberateľov v celom katastrálnom území sa uskutočňuje prostredníctvom 12-tich 22/0,4 kV transformačných staníc o celkovom inštalovanom výkone 4660 kVA. Distribučné stanice sú stožiarové, stĺpové a murované, napojené na 22 kV vzdušné vedenie vzdušnými 22 kV prípojkami prierezu 3x35 mm² , 3x50 mm² , 3x70 mm² AlFe.

b) Plynofikácia

V súčasnosti je obec Tomášov plynofikovaná. Zdrojovým plynovodom pre zásobovanie obce je VTL plynovod DN 500, PN 40 Bratislava -Nová Dedinka, prechádzajúci vedľa obce. Na tento plynovod je VTL prípojkou DN 100, PN 40 o celkovej dĺžke 220 m pripojená regulačná stanica plynu RS 2000/2/1 s výkonom 2000 m³/hod, ktorá je v správe SPP a.s. OZ Bratislava. Ide o dvojradovú regulačnú stanicu jednostupňovú.

Regulačná stanica plynu sa nachádza na okraji obce pri ceste III/5037 smerom na Štvrtok na Ostrove. Z tejto regulačnej stanice je obec zásobovaná zemným plynom. Tlaková hladina stredotlakových plynovodov je 90 kPa. STL plynovody sú z oceleového potrubia. Výstup STL z regulačnej stanice je DN 150. Toto potrubie tvorí nosnú kostru verejného plynovodu. Z neho sú do jednotlivých ulíc vysadené odbočky DN 100 a DN 80. Pri areáli Poľnohospodárskeho družstva sa nachádza ďalšia regulačná stanica RS2 1000 Nm³ /hod, ktorá slúži pre reguláciu zo stredného tlaku na nízky tlak pre potreby družstva, STL tlak PN 90 na NTL 2,1 kPa hlavne pre potreby sušičky. Táto regulačná stanica je v správe PD. V miestnej STL sieti sú vytvorené podmienky pre úplnú plynofikáciu obce aj do budúcnosti.

V západnej časti katastrálneho územia sú v jednom koridore situované jestvujúce ropovod Družba z Ruska do areálu Slovnaft DN 500 a jestvujúce produktovody vedené zo Slovnaftu.

2.3.3 Telekomunikácie

V súčasnosti sú účastníci v obci z hľadiska telefonizácie zaradení do PO (primárna oblasť) Bratislava. V obci je vybudovaná automatická telefónna ústredňa (ATÚ) na Mierovej ulici typu EW SD, ktorá je napojená na riadiacu hlavnú digitálnu ústredňu v Podunajských Biskupiciach na Uzbeckej ulici. Ústredňa bola v obci inštalovaná v roku 1996-1997. V obci bolo realizované ukladanie telefónnych káblov do zeme (miesto vzdušného vedenia). Územím prechádza OOK Hrubý Šúr – Tomášov + pripokládky mts. Optický kábel zabezpečuje digitálne spojenia pre uzly Hrubý Šúr – Tureň – Nová Dedinka – Tomášov. V obci je vybudovaná kábová televízia okrem častí Doma a Osada. Celé územie je pokryté signálom všetkých mobilných operátorov – Telekom, Orange a O2.

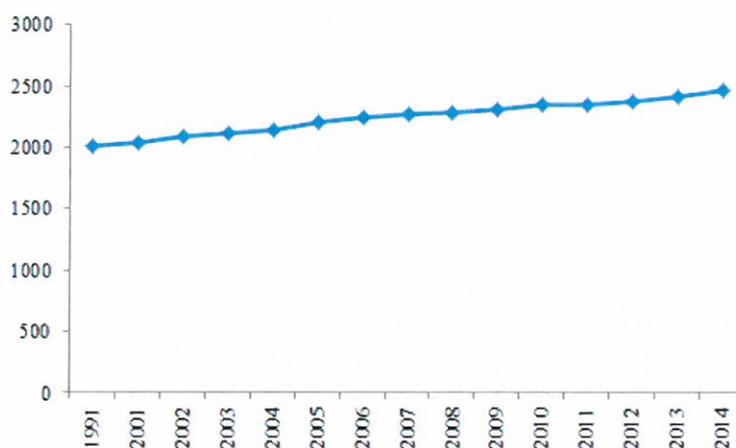
Obyvatelia majú možnosť využívať aj internetové pripojenie cez vyššie uvedených operátorov prostredníctvom wifi resp. kábovými linkami. Optické káble zatiaľ nie sú v celej obci, chýbajú v časti Madarás. Obec neprevádzkuje vlastnú TV. Verejný rozhlas, ktorý obec

využíva na informovanie obyvateľov obce je vedený na stĺpoch verejného osvetlenia, ktorý je po rekonštrukcii. Verejné osvetlenie je takisto po rekonštrukcii.

3. SOCIÁLNA OBLASŤ

3.1 Obyvateľstvo

Obec Tomášov sa počtom obyvateľov zaraďuje k stredne veľkým obciam Slovenska. Z vývoja počtu obyvateľov zaznamenaného od roku 1991 až po súčasnosť (obrázok 9) vidieť, že počet obyvateľov každoročne narastal. V roku 2014 v porovnaní s rokom 1991 narástol počet obyvateľov obce o 22,43%. K 31.12.2014 mala obec 2 467 trvalo bývajúcich obyvateľov.

Obrázok 9 Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991 – 2014

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics

Na základe analýzy pohlavnej štruktúry obyvateľov je možné konštatovať, že v roku 1991 prevládali muži nad ženami. No už od roku 2001 až po rok 2013 každoročne prevládala počet žien nad mužmi (tabuľka 15). Tieto zmeny potvrdzuje aj index maskulinity, ktorý v roku 1991 dosiahol hodnotu 102, čo znamená, že na 100 žien pripadlo 102 mužov, no už v roku 2001 dosiahol hodnotu 99 a v roku 2013 dokonca už len hodnotu 91, čo znamená, že na 100 žien pripadlo len už 91 mužov. Na druhej strane však dochádzalo k nárastu indexu feminity – v roku 1991 dosiahol hodnotu 98, čo znamená, že na 100 mužov pripadalo iba 98 žien, no už v roku 2013 na 100 mužov pripadalo 110 žien.

Tabuľka 15 Vývoj počtu obyvateľov v obci v rokoch 1991-2013

Ukazovateľ \ Rok	jednotky	1991	2001	2009	2011	2012	2013
Celkový počet obyvateľov	abs.	2 015	2 059	2 308	2 396	2 417	2 449
Počet mužov	abs.	1 017	1 018	1 118	1 138	1 138	1 150
Index maskulinity	počet mužov/na 100 žien	102	99	94	94	92	91

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

Počet žien	abs.	998	1 024	1 190	1 217	1 241	1 262
Index feminity	počet žien /na 100 mužov	98	100	106	107	109	110
Hustota obyvateľov	počet obyvateľov na km ²	101,6	103,3	115,2	116,7	118,6	120,0

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Celkový počet obyvateľov v obci je ovplyvnený pohybom obyvateľov. Prirodzený pohyb obyvateľov súvisí s prirodzenou schopnosťou človeka, t.j. reprodukciou. V rámci prirodzeného pohybu sa sledujú dve základné zložky, a to pôrodnosť vyjadrená cez počet narodených a úmrtnosť vyjadrená cez počet zomrelých. Výsledkom prirodzeného pohybu je prirodzený prírastok. Z tabuľky 16 vyplýva, že počas obdobia rokov 2001 – 2014 obec dosahovala s výnimkou rokov 2001 a 2014 prirodzený prírastok obyvateľov, čo znamená, že viac obyvateľov sa narodilo ako zomrelo. Najviac detí sa narodilo v roku 2013, naopak najmenej v roku 2001.

Ďalším pohybom, ktorý ovplyvňuje celkový počet obyvateľov v obci, je mechanický pohyb, ktorý skúma najmä dva javy, imigráciu vyjadrenú cez počet prisťahovaných a emigráciu vyjadrenú cez počet vystťahovaných. Výsledkom mechanického pohybu je migračné saldo. V období rokov 2001 – 2014 obec získavala obyvateľov prisťahovaním. Z analýzy vyplýva, že obec získava obyvateľov prirodzeným pohybom, ale aj prisťahovaním obyvateľov.

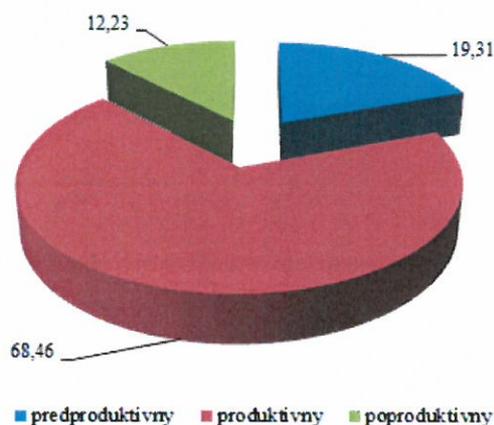
Tabuľka 16 Vývoj pohybu obyvateľstva v obci v rokoch 2001 - 2014

Rok	jednotky	2001	2009	2011	2013	2014
Počet narodených	abs.	13	21	30	33	19
	na 1000 obyv.	6,31	9,09	12,52	13,47	7,70
Počet zomrelých	abs.	16	19	18	14	22
	na 1000 obyv.	7,78	8,23	7,51	5,72	8,91
Prirodzený prírastok/úbytok	abs.	-3	2	12	19	-3
	na 1000 obyv.	-1,46	0,87	5,00	7,76	-1,22
Počet prisťahovaných	abs.	47	65	63	48	86
	na 1000 obyv.	22,8	28,16	26,29	19,59	34,86
Počet vystťahovaných	abs.	13	37	27	35	28
	na 1000 obyv.	6,31	16,03	11,27	14,29	11,35
Migračné saldo	abs.	34	28	36	13	58
	na 1000 obyv.	16,5	12,13	15,03	5,31	23,51
Celkový prírastok/úbytok	abs.	31	30	48	32	55
	na 1000 obyv.	15,1	12,99	20,03	13,07	22,29

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk a interných podkladov obce

3.1.1 Veková štruktúra obyvateľstva

Významným ukazovateľom hodnotenia obyvateľstva v obci patrí veková štruktúra. Na základe vekovej štruktúry je možné rozdeliť obyvateľov na tri základné vekové skupiny: obyvateľov v predproduktívnom veku (deti od 0-14 rokov veku), obyvateľia v produktívnom veku (muži od 15 do 59 rokov veku a ženy od 15 do 54 rokov veku) a obyvateľia v poproduktívnom veku (muži nad 60 rokov veku a ženy nad 55 rokov veku). Z hľadiska posúdenia vekovej štruktúry je pre rozvoj obce nutné poznať podiel zastúpenia jednotlivých vekových kategórií na celkovej populácii v obci, nakoľko každá skupina obyvateľov má svoje špecifické potreby a nároky.

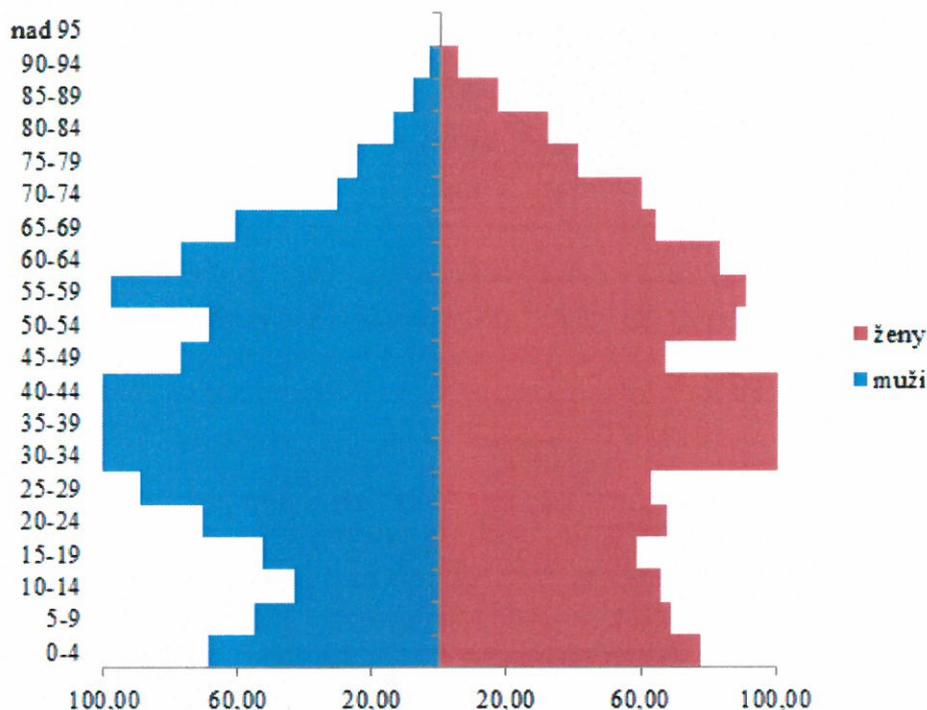
Obrázok 10 Podiel základných vekových skupín v obci Tomášov roku 2011

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z SODB 2011

Podľa posledného sčítania obyvateľov tvorilo obyvateľstvo v produktívnom veku 68,48% z celkového počtu obyvateľov obce. Predproduktívna zložka obyvateľov tvorila 19,31% a poproduktívne obyvateľstvo tvorilo 12,33% - ný podiel.

Matematicky je možné vekovú štruktúru obyvateľstva vyjadriť cez index starnutia, ktorý predstavuje pomer poproduktívnej a predproduktívnej zložky obyvateľov. Index starnutia dosiahol hodnotu 63, čo znamená, že na 100 obyvateľov predproduktívneho veku pripadá 63 obyvateľov poproduktívneho veku. Na základe hodnoty indexu sa veková štruktúra obce charakterizuje ako progresívna, nakoľko predproduktívna zložka obyvateľstva prevláda nad poproduktívnou.

Vekovú štruktúru je možno graficky zaznamenať do vekovej pyramídy, v rámci ktorej je možné predpokladať zmeny vo vekovej štruktúre v ďalších rokoch.

Obrázok 11 Veková pyramída obyvateľstva v obci Tomášov v roku 2014

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov ŠÚ SR

3.1.2 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva delí populáciu podľa výšky dosiahnutého vzdelania. Na základe výšky dosiahnutého vzdelania obyvatelia ovplyvňujú štruktúru výroby, ale aj dynamiku početnosti firiem. Vzdelané obyvateľstvo (na každom stupni) je viac informované, rýchlejšie sa zapája do výrobného procesu, skôr nachádza riešenia aj z krízových situácií, je ochotné meniť zamestnania. Je rozhodne aktivizujúcim prvkom ekonomického rozvoja nielen obce, ale aj celého regiónu. Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry v obci prevládajú obyvatelia s ukončeným úplným stredným odborným vzdelaním s maturitou (18,63%) a takmer rovnakým podielom sú zastúpení obyvatelia so základným vzdelaním (15,71%), učňovským vzdelaním bez maturity (14,04%) ako aj bez školského vzdelania (14,52%).

Tabuľka 17 Štruktúra obyvateľov obce podľa stupňa ukončeného vzdelania v roku 2011

Najvyšší skončený stupeň školského vzdelania	abs.	%
Základné	366	15,71
Učňovské (bez maturity)	327	14,04
Stredné odborné (bez maturity)	269	11,55
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	94	4,04
Úplné stredné odborné (s maturitou)	434	18,63
Úplné stredné všeobecné	114	4,89

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

Vyššie	36	1,55
Vysokoškolské bakalárske	48	2,06
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	232	9,96
Vysokoškolské doktorandské	26	1,12
Ostatní bez udania školského vzdelania	45	1,93
Ostatní bez školského vzdelania	338	14,52
Spolu	2 329	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 2011

3.2.3 Národnostná a konfesijná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry došlo v obci k zmenám počas obdobia rokov 1991 – 2011. V obci narastal podiel obyvateľov slovenskej národnosti (nárast v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 predstavoval 1,35%), naopak klesal podiel obyvateľov maďarskej národnosti (pokles v roku 2011 v porovnaní s rokom 1991 predstavoval 0,75%). Ostatné národnosti dosahovali menej ako 1% - ný podiel a poklesol aj podiel obyvateľov nezistenej národnosti.

Tabuľka 18 Štruktúra obyvateľov obce podľa národnosti v rokoch 1991-2011 (v %)

Národnostná štruktúra	1991	2001	2011
Slovenská	38,36	41,37	51,78
Maďarská	60,15	55,40	45,04
Rómska	0,69	0,05	0,13
Ukrajinská	0,05	0,09	0,04
Česká	0,65	0,73	0,64
Moravská	0,05	-	0,08
Rusínska	0,05	-	-
Nemecká	-	-	0,04
Srbská	-	-	0,04
Ostatná	-	-	0,43
Nezistená	-	2,36	1,77
Spolu	100,00	100,00	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

Z hľadiska konfesijnej štruktúry došlo iba k nepatrným zmenám. V roku 2001 v porovnaní s rokom 1991 narástol podiel obyvateľov rímskokatolíckej cirkvi, no už v roku 2011 poklesol podiel tejto skupiny veriacich. Viac ako 3% obyvateľov sa v roku 2011 prihlásilo k evanjelickej cirkvi a.v. Z celkového počtu obyvateľov v roku 2011 viac ako 11% obyvateľov bolo bez vierovyznania a ich podiel v porovnaní s rokom 1991 ale aj 2001 sa zvýšil. Ostatné cirkvi predstavujú podiel menej ako 1%.

Tabuľka 19 Štruktúra obyvateľov obce podľa náboženského vierovyznania v rokoch 1991-2011 (v %)

Náboženské vyznanie / cirkev	1991	2001	2011
Rímskokatolícka cirkev	80,25	84,89	77,63
Gréckokatolícka cirkev	-	0,24	0,30
Pravoslávna cirkev	-	0,09	0,09
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	3,42	3,22	3,05
Reformovaná kresťanská cirkev	-	0,54	0,69
Evanjelická cirkev metodistická	-	0,09	0,21
Bratská jednota baptistov	-	0,05	-
Cirkev československá husitská	-	0,05	0,04
Cirkev adventistov siedmeho dňa	-	0,05	0,09
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	-	0,24	0,09
Kresťanské zbory	-	-	0,30
Apoštolská cirkev	-	-	0,04
Ústredný zväz židovských náboženských obcí	-	-	0,04
Bez vyznania	3,62	6,19	11,63
Ostatné	0,05	0,05	0,39
Nezistené	12,66	4,3	5,41
Spolu	100,00	100,00	100,00

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov zo SODB 1991, 2001, 2011

3.2.4 Kultúrno-spoločenská a športová aktivita obyvateľov obce

Pre kultúrno – spoločenské aktivity majú obyvatelia k dispozícii kultúrny dom, ktorého súčasťou je veľká sála s pódium, situovaný v samostatnom objekte na ulici 1. Mája, ktorý je po čiastočnej rekonštrukcii. V rámci kultúrno – spoločenských organizácií najvýraznejšie vyvíjajú aktivity: ZO Slovenského zväzu záhradkárov, SPZ - Poľovnícke združenie Priateľstvo, ktoré má 25 členov, Združenie maďarských rodín na Slovensku, ZO Slovenského červeného kríža, ZO Slovenského zväzu telesne postihnutých, MO Matice Slovenskej, Združenie maďarských skautov na Slovensku, Csemadok, Klub dôchodcov, rocková kapela Robsfelos, ktorá má 5 – 6 členov, OZ Pre náš Tomášov, ktoré vzniklo za účelom skvalitnenia spoločenského života v Tomášove. V obci pôsobí p. Maroš Plavec – hudobník, umelec, ktorý vyrába hudobné ľudové nástroje – gajdy.

Klub dôchodcov sa zameriava na napĺňanie kultúrnych a spoločenských záujmov a udržiavanie fyzickej a psychickej aktivity starších občanov.

ZO Slovenského zväzu telesne postihnutých poskytuje pomoc ľuďom s telesným postihnutím pri riešení sociálnych a spoločenských potrieb, kultúrno-spoločenské aktivity a šport.

Pre športové aktivity obyvateľov je k dispozícii futbalové ihrisko pri ZŠ, športový areál ŠK Tomášov (futbalové ihrisko, cvičné ihrisko) a 2 telocvične – nová a stará. Okrem toho v obci pôsobí Futbalový oddiel, Šachový oddiel, hádzanársky oddiel, modelársky

krúžok, kynologický klub, Dobrovoľný hasičský zbor, Športový klub ŠK Tomášov, Športový klub polície ŠKP Tomášov, Tomášovskí vodáci. Obyvatelia obce môžu využívať v rámci kaštiľa 25 m bazén, fitnes, saunu, kolkáreň a poľovnícku strelnicu a momentálne je vo výstavbe v rámci areálu kaštiľa aj golfové ihrisko.

Zo športových podujatí sa v obci uskutočňuje Šachový turnaj, majstrovské futbalové zápasy žiakov, menší dorast, dorast, súťaž Dobrovoľných hasičov „O pohár starostu obce“, hádzanárske súťaže, verejný strelecký pretek, florbalový turnaj, kynologické súťaže.

Obec je členom viacerých záujmových združení – ZMOS, Medzinárodné združenie na ochranu ovzdušia - Climabindis (jediná obec v SR), Združenie obcí Podunajskej oblasti, mikroregión Malý Dunaj.

Obec vyvíja aktivity aj v rámci cezhraničnej spolupráce, čoho dôkazom sú aj partnerské mestá – Halászi, Berg, Mórágý.

Kultúrne podujatia

Obec Tomášov počas roka organizuje viacero kultúrno – spoločenských podujatí pravidelného aj nepravidelného charakteru:

- Tradičná rodičovská zábava ZŠ slovenskej (január)
- **Vítanie detí do života (.....)**
- Tradičná rodičovská zábava ZŠ maďarskej (február)
- Pochovávanie basy – ukončenie fašiangov (február)
- Koncert Plavec Marián (február)
- Výročné členské schôdze – klub dôchodcov, Zväz telesne postihnutých, ŠK Tomášov (január – február)
- MO Csemadok – hudobné vystúpenie (marec)
- Výročná členská schôdza ŠK Tomášov (marec)
- Tradičná rodičovská zábava MŠ (marec)
- Odber krvi (marec)
- Zábava – Dobrovoľný hasičský zbor (apríl)
- Deň matiek – ZŠ maďarská (máj)
- **Gastronomické súťaže (.....)**
- **Jubilanti (.....)**
- Stavanie mája (máj)
- Hody (máj)
- Plesy pre spoločenské organizácie – Skauti, Csemadok, OZ Pre náš Tomášov (máj – jún)
- Deň detí (jún)
- Vatra zvrchovanosti (august)
- Deň obce (september)
- Úcta k starším
- Obecný Mikuláš (december)

Na uvedených podujatiach spravidla vystupujú so svojim programom deti z MŠ a ZŠ, ale aj umelci z okolia, či pozvaní umelci zo Slovenska. Kultúrno – spoločenské podujatia sa odohrávajú predovšetkým v kultúrnom dome, ale aj na verejných priestranstvách v intraviláne obce.

3.4 Sociálna infraštruktúra obce

Sociálna infraštruktúra je dôležitá pre uspokojovanie potrieb obyvateľstva, ale má vplyv aj na rozmiestnenie niektorých výrobných podnikov. Rozmiestnenie sociálnej infraštruktúry je spojené najmä so štruktúrou obyvateľstva, ako aj veľkosťou obcí v území.

3.4.1 Domový a bytový fond

Bývanie v obci je typicky vidiecke. Ponuka bývania a stav domového a bytového fondu sú kľúčovými faktormi, ktoré vplyvajú na rozvoj obce a sú predpokladom naplňovania jej obytnej funkcie. Obytná funkcia obce Tomášov je základnou funkciou tejto obce.

Tabuľka 20 Počet bytov v obci v rokoch 2001 a 2011

	2001	2011	Index 2011/2001
Počet bytov celkom	676	786	1,16
z toho			
Počet trvale obývaných bytov	596	724	1,21
Počet neobývaných bytov	80	62	0,78
% podiel neobývaných bytov	11,83	7,89	0,67

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Z tabuľky 20 vyplýva, že v roku 2011 v porovnaní s rokom 2001 narástol celkový počet bytov v obci o 110 bytov. Počas obdobia 10 rokov vzrástol počet trvale obývaných bytov, a zároveň sa znížil aj počet neobývaných bytov v obci.

Tabuľka 21 Počet bytov podľa vlastníctva v roku 2001 a 2011

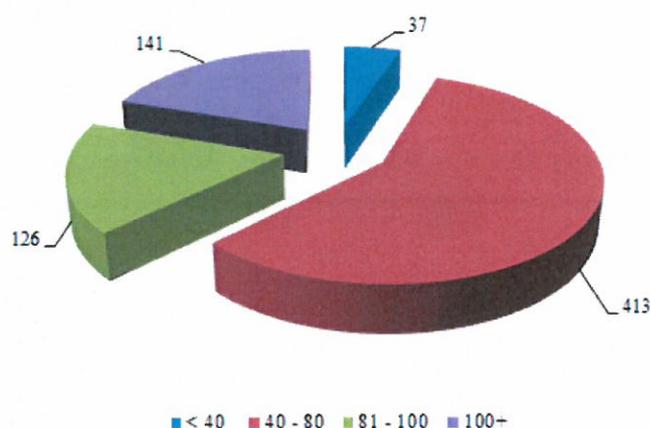
	2001	2011	Index 2011/2001
Počet trvale obývaných	596	724	1,21
z toho			
Vlastné byty v bytových domoch	546	589	1,08
Byty v rodinných domoch	40	83	2,08

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

Obecné byty	0	9	-
Družstevné byty	9	7	0,78
Iné	10	20	2,00

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Obec v roku 2011 evidovala 9 obecných bytov. Sú to nájomné byty prednostne určené pre seniorov. V roku 2001 obec evidovala 9 družstevných bytov, avšak v dôsledku ich prechodu do súkromného vlastníctva, ich obec v roku 2011 už evidovala len 7. V obci prevládajú byty v rodinných domoch, čo je dôsledkom vidieckeho charakteru obce. Počas obdobia 10 rokov sa zvýšil počet bytov v rodinných domoch aj v bytových domoch.

Obrázok 12 Obývané byty podľa veľkosti obytnej plochy v m²

Zdroj: SODB 2011, vlastné spracovanie

V rámci veľkosti obytnej plochy u trvalo obývaných bytov prevládajú v obci byty s rozlohou 40-80 m² (413 bytov, čo predstavuje 57,04% z celkového počtu trvale obývaných bytov). Veľkometrážne byty nad 100 m² predstavujú z celkového počtu trvale obývaných bytov 19,48 % - ný podiel. Byty s rozlohou 81-100 m² tvoria 17,40% - ný podiel a malometrážne byty 5,11% - ný podiel.

Z celkového počtu trvale obývaných bytov je 65,33 % bytov napojených na ústredné kúrenie, 81,49 % bytov využíva na vykurovanie plyn, 4,83% bytov využíva na vykurovanie elektrinu a 4,14 % bytov používa na vykurovanie pevné palivo.

Tabuľka 22 Počet domov v obci v rokoch 2001 a 2011

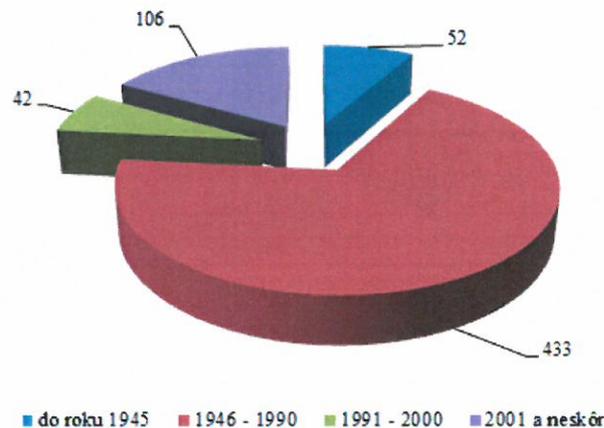
	2001	2011	Index 2011/2001
Počet domov celkom	637	711	1,12
z toho trvalo obývané:			

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

Rodinné domy ²	548	629	1,15
Bytové domy ³	8	12	1,5
Iné	5	1	0,2
% podiel neobývaných domov	11,93	6,75	0,57

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné spracovanie

Z porovnania rokov 2001 a 2011 vzrástol celkový počet domov, ale aj počet trvalo obývaných domov. Počas obdobia desiatich rokov sa zvýšil počet rodinných domov ale aj bytových domov. Pozitívne je možné hodnotiť pokles podielu neobývaných domov v obci. Najčastejším dôvodom neobývanosti je, zmena vlastníkov (48,94% z celkového počtu neobývaných domov v obci).

Obrázok 13 Obývané domy podľa roku výstavby

Zdroj: SODB 2011, vlastné spracovanie

V rámci hodnotenia rokov výstavby obývaných domov v obci je možné konštatovať, že najviac domov sa postavilo v období rokov 1946 - 1990 (68,40 z celkového počtu trvalo obývaných domov). Do roku 1945 sa v obci postavilo 52 domov, čo predstavuje 8,21 - ný podiel. V období rokov 1991 – 2000 sa postavilo v obci 42 domov, čo predstavuje 6,64%. Výrazný rozvoj výstavby bol v obci zaznamenaný po roku 2001, kedy bolo postavených 106 trvalo obývaných domov.

3.4.2 Školstvo

V obci fungujú 2 základné plno - organizované školy. Základnej škola s vyučovacím jazykom maďarským (VJM) a základná škola s vyučovacím jazykom slovenským (VJS), sú

² Bytový dom je budova určená na bývanie, ktorá má štyri a viac bytov prístupných zo spoločnej chodby alebo schodiska. Za bytové domy na účely sčítania sa považovali aj vily nespĺňajúce podmienky rodinného domu.

³ Rodinný dom je budova určená na bývanie; môže mať najviac tri samostatné byty, najviac dve nadzemné podlažia a podkrovia

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

---

lokalizované v 1 spoločnej budove v spoločnom areáli. Spoločná budova disponuje aj jedálňou.

Základná škola s vyučovacím jazykom maďarským zabezpečuje nároky na školskú dochádzku aj pre žiakov zo spádových obcí Vlky, Malinovo, Nová Dedinka, Janíky. Žiaci vo svojom voľnom čase po vyučovaní môžu navštevovať tieto záujmové krúžky: príprava na Testovanie 9, krúžok mini hádzanej, krúžok hádzanej, krúžok pohybovej terapie, mediálny krúžok, zumba, krúžok anglického jazyka a krúžok matematiky. Modernú telocvičňu škole na vyučovanie telesnej výchovy a krúžkovú činnosť bezplatne poskytuje na celý školský rok Obecný úrad. V základnej škole pracuje 15 pedagogických zamestnancov a 3 nepedagogickí zamestnanci.

Tabuľka 23 Počet detí v základnej škole s jazykom maďarským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	107	87	79	85	80	91

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Školský klub v základnej škole s jazykom maďarským pre žiakov 1. až 6. ročníka nemá osobitnú miestnosť, dve skupiny používajú po vyučovaní 1. a 2. triedu.

Tabuľka 24 Počet detí v školskom klube v základnej škole s jazykom maďarským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	24	32	37	37	34	73

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

V základnej škole s vyučovacím jazykom slovenským pracuje 15 pedagogických zamestnancov, 3 vychovávateľky ŠKD a 5 nepedagogickí zamestnanci. Okrem toho sú v rámci školy dve oddelenia klubov. Žiaci dochádzajú zo školského obvodu - Tomášov, Vlky, Malinovo, Janíky. Dochádzajú ešte aj mimo školského obvodu - Zlaté Klasy, Eliášovce, Tonkovce, Vojtechovce, Kvetoslavov, Štvrtok na Ostrove. Žiaci vo svojom voľnom čase po vyučovaní môžu navštevovať tieto záujmové krúžky: hudobno - spevácky krúžok, športové hry I., športové hry II., cvičenia z matematiky, cvičenia zo slovenského jazyka, hravá slovenčina, tvorivá angličtina, ekokrúžok, mladý zdravotník, hravá matematika.

Tabuľka 25 Počet detí v základnej škole s jazykom slovenským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	197	245	238	239	231	226

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022**

V rámci školského klubu v základnej škole s jazykom slovenským fungujú krúžky: detský svet, smelí rytieri, zručný indián.

Tabuľka 26 Počet detí v školskom klube v základnej škole s jazykom slovenským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	66	69	63	70	68	44

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

V obci Tomášov nie je zriadená ZUŠ. Žiaci navštevujú ZUŠ Zlaté Klasy. Od septembra 2006 je však na škole elokované pracovisko ZUŠ Ivanka pri Dunaji. Pracuje výtvarný odbor, tanečno-dramatický odbor, hudobný odbor - hra na gitare.

V súčasnosti predškolská výchova sa v obci poskytuje v jednom zariadení materskej školy s vyučovacím jazykom slovenským (VJS) a maďarským (VJM). Súčasťou budovy je aj jedáleň. Do zariadenia dochádzajú deti z obcí Vlky, Janíky a ostatných obcí. V rámci slovenskej materskej školy fungujú 2 triedy a v rámci maďarskej materskej školy 1 trieda. Z tabuliek 27 a 28 vyplýva, že počet detí v jednotlivých rokoch sa menil iba nepatrne.

Tabuľka 27 Počet detí v materskej škole s jazykom maďarským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	23	24	21	21	26	28

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Tabuľka 28 Počet detí v materskej škole s jazykom slovenským

Rok	2006/2007	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
počet žiakov	68	69	71	71	70	71

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

3.4.3 Zdravotníctvo

Priamo v obci poskytuje svoje služby všeobecný lekár pre dospelých, ktorý ordinuje 5 dní v týždni, pediater, ktorý ordinuje 3x do týždňa, stomatológ, ktorý ordinuje 5 dní v týždni a gynekológ, ktorý ordinuje 1x do týždňa. Lekári ordinujú v rámci zdravotného strediska, ktoré je majetkom obce, ktorá prenajíma priestory pre lekárov.

V obci sa nachádza aj lekárňa. Za špecializovanou zdravotnou starostlivosťou dochádzajú obyvatelia do Bratislavy a do Senca, kde majú k dispozícii aj nemocnice..

3.4.4 Sociálna starostlivosť

Obec v súčasnosti zavádza opatrovateľskú službu. Okrem toho obec pre svojich obyvateľov zabezpečuje donášku stravy. V obci sa nenachádza pobytové sociálne zariadenie, ale obec vytvára podmienky pre stretávanie seniorov v rámci klubu dôchodcov. V obci funguje denný stacionár pre deti, ktorého kapacita je 12 detí.

3.4.5 Služby obyvateľstvu

V obci sa nachádzajú tri ubytovacie zariadenia. Najväčším počtom lôžok 40 disponuje Art hotel Kaštieľ. Ďalším ubytovacím zariadením, ktoré disponuje 25 lôžkami je Zlatá rybka. Ubytovňa v telocvični ZŠ disponuje 17 lôžkami.

Tabuľka 29 Vývoj počtu lôžok ubytovacích zariadení v obci

NÁZOV UBYTOVACIEHO ZARIADENIA	POČET LÔŽOK V ROKOCH 2009 - 2014		
	2009	2011	2014
Art hotel Kaštieľ	0	40	40
Zlatá rybka	25	25	25
Ubytovňa v telocvični ZŠ	17	17	17

Zdroj: interné materiály obce, vlastné spracovanie

Zo stravovacích zariadení sa v obci nachádzajú 2 reštaurácie – U Juhoša a Alex pub. Okrem toho stravovacie služby poskytuje Al Pachino pizzeria. Okrem toho základná škola aj materská škola má svoju vlastnú jedáleň. V obci sa nachádzajú 3 predajne potravín, 1 predajňa mäsiarstva – bitúnok, 2 predajne kvetinárstva, 1 predajňa ovocia a zeleniny a 1 predajňa domácich potrieb. Okrem toho svoje služby v obci poskytuje aj kaderníctvo, kozmetika, pneuservis a autoservis. Obecný úrad sa nachádza v budove, ktorá je čiastočne rekonštruovaná.

V obci sa nachádzajú tri cintoríny. Cintorín v Tomášove je pre výhľadové obdobie kapacitne postačujúci, cintorín v časti Malý Tomášov pre výhľadové obdobie postačuje. Cintorín v časti Malý Madaras v súčasnosti kapacitne postačuje. Každý z cintorínov má vlastný dom smútku. V obci sa nachádza pošta, ktorá poskytuje aj služby poštovej banky, ale zároveň sa v obci nachádza aj bankomat Slovenskej sporiteľne. Obecná knižnica sa nachádza spolu s lekárnou v jednom objekte na Mierovej ulici a obyvatelia ju môžu využívať 4x do týždňa okrem stredy. Obec vydáva obecné noviny pod názvom Obecný spravodaj s frekvenciou 2 x do roka. Obec Tomášov je sídlom spoločného stavebného úradu pre okolité obce.

4. OBLASŤ ENVIRONMENTU A OCHRANY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

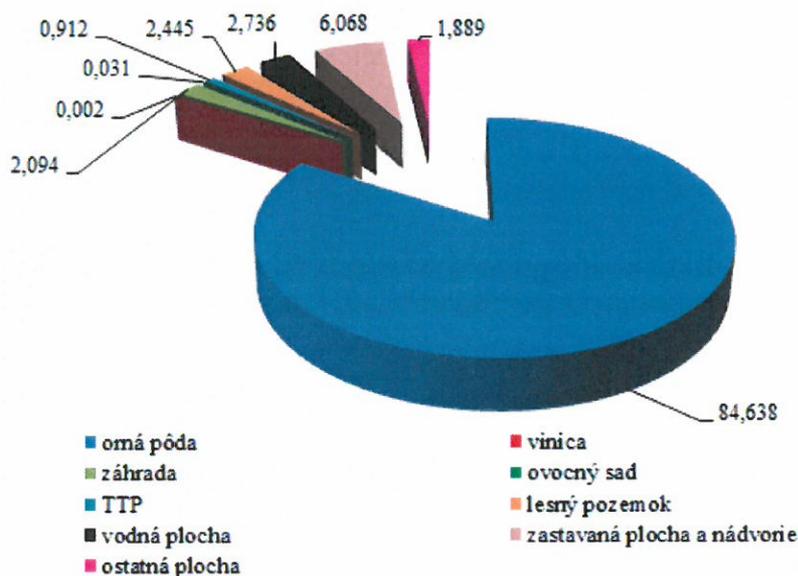
Územie obce patrí do najintenzívnejšie poľnohospodársky využívanej časti Podunajskej nížiny. V katastri obce nie sú v evidencii Štátnej ochrany prírody a krajiny evidované žiadne chránené prvky ochrany prírody.

4.1 Prírodné zdroje

Z hlavných pôdnych typov sa v katastri obce nachádzajú fluvizeme typické, karbonátové, ľahké v celom profile vysychavé, fluvizeme typické karbonátové stredne ťažké až ťažké, fluvizeme typické, stredne ťažké až ľahké, plytké, fluvizeme typické, stredne ťažké s ľahkým podomičím, vysychavé, černozeme čiernicové, prevažne karbonátové, stredne ťažké až ťažké, černozeme typické, plytké na aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké, väčšinou karbonátové, černozeme typické karbonátové na karbonátových aluviálnych sedimentoch, stredne ťažké.

4.1.1 Štruktúra pôdneho fondu

Z hľadiska štruktúry pôdneho fondu najväčší podiel tvorí orná pôda (84,638%). Viac ako 6% z celkovej výmery pôdneho fondu zaberajú zastavané plochy. Nad 2% hranicou sa pohybuje výmera záhrad (2,094%), lesných pozemkov (2,445%), vodné plochy (2,736%). Ostatné súčasti pôdneho fondu zaberajú max. do 2% z celkovej výmery pôdneho fondu. V obci sa nenachádzajú chmeľnice.

Obrázok 14 Využitie pôdneho fondu obce Tomášov k 31.12.2014 (v %)

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Na základe vývoja využitia pôdneho fondu, ktoré je prezentované v tabuľke 30 môžeme skonštatovať, že zastúpenie jednotlivých kultúr sa v sledovanom období menil iba

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

nepatrne. V rámci poľnohospodárskej pôdy najväčší podiel tvorí orná pôda (97,44% z celkovej výmery poľnohospodárskej pôdy). Naopak najmenšiu výmeru v rámci poľnohospodárskej pôdy majú vinice – 0,002%. V rámci nepoľnohospodárskej pôdy dominuje zastavaná plocha, ktorá tvorí 46,19% z celkovej nepoľnohospodárskej pôdy. Najmenšiu výmeru v rámci nepoľnohospodárskej pôdy má ostatná plocha – 37,7 ha.

Tabuľka 30 Štruktúra využitia pôdy v katastri obce v rokoch 2009-2014 (v ha)

ROK	2009	2011	2013	2014	INDEX 2014/2009
Celková výmera územia obce	1995,8	1995,8	1995,8	1995,8	1,00
<i>Poľnohospodárska pôda - spolu</i>	1735,9	1736,5	1734,0	1733,5	0,99
- orná pôda	1695,6	1696,3	1689,3	1689,2	0,99
- chmeľnica	-	-	-	-	-
- vinica	0,03	0,03	0,03	0,03	1,00
- záhrada	37,4	37,7	42,2	41,8	1,12
- ovocný sad	0,62	0,62	0,62	0,62	1,00
- trvalý trávny porast	21,4	18,2	18,2	18,2	0,85
<i>Nepoľnohospodárska pôda - spolu</i>	259,9	259,3	261,8	262,2	1,009
- lesný pozemok	50,2	48,8	48,8	48,8	0,97
- vodná plocha	54,6	54,6	54,6	54,6	1,00
- zastavaná plocha a nádvorie	119,0	119,8	120,4	121,1	1,02
- ostatná plocha	36,1	36,0	38,0	37,7	1,04

Prameň: vlastné spracovanie na základe podkladov z www.statistics.sk

Obec má spracovaný ROEP a komasácia pôdy prebehla v niektorých častiach obce. Obec má schválený územný plán.

4.1.2 Klimatické podmienky

Obec leží v oblasti, ktorá patrí k podnebiu miernych šírok s prevládajúcim západným a severozápadným prúdením. Oblasť je bez zväčšeného výskytu extrémnych teplôt s miernou a suchou zimou. Obec sa nachádza v klimatickom regióne veľmi teplom, veľmi suchom, nížinnom, kde dĺžka obdobia s teplotou vzduchu nad 5°C je 242 dní. Priemerná teplota v januári je -1 až -2°C a priemerná teplota cez vegetačné obdobie je 16 až 17 °C.

4.1.3 Vodné pomery

Cez územie obce preteká tok Malého Dunaja v zregulovanom koryte. V povrchu chotára sú viditeľné ešte pôvodné miesta toku Malého Dunaja. Územie obce leží v Chránenej vodohospodárskej oblasti Žitný ostrov. Katastrálne územie obce Tomášov patrí po hydrologickej stránke do povodia toku Malý Dunaj. Obec je situovaná na jeho pravom brehu. Malý Dunaj je ramenom Dunaja, ktorý sa rozvetvuje v rkm 1865,430. Prietoky v koryte

Malého Dunaja sú ovládané štyrmi regulačnými objektmi - starý a nový vtokový objekt, hať Nová Dedinka a hať Čierna Voda - a sú závislé vo veľkej miere od úrovne hladiny v Dunaji.

1/3 vodnej elektrárne, ktorá sa rozprestiera na území obcí Malinovo, Nová Dedinka, Bernolákovo sa nachádza v katastri obce.

4.1.4 Flóra a fauna

V katastri obce v drevinnej skladbe sú predovšetkým zastúpené vrba biela, topoľ, jelša lepkavá. Krovinnú etáž tvorí trnka, baza čierna, šípka obyčajná. Ekologicky sú najhodnotnejšie plochy a pásy vzrastlej zelene pozdĺž Malého Dunaja a jeho ramennej sústavy, kde je často prítomný agát biely, topole, vrby, jaseň stíhly, javor poľný, javor mliečny, brest, šípka, trnka, hloh, vtáci zob, lieska obyčajná, orech kráľovský, brečtan popínavý.

Územie obce patrí do zoogeografického regiónu Podunajská rovina, oblasti Panonicum, Juhoslovenského obvodu a Dunajského okrsku. Vyskytujú sa tu najmä teplomilné druhy živočíchov charakteristické pre panónsku oblasť Podunajskej roviny, typická je pôvodná vysoká diverzita biotopov a na ne viazaných spoločenstiev živočíchov.

Obrázok 15 Pohľad na zrekonštruované námestie so zelenou oddychovou zónou obce

Prameň:

<http://www.tomasov.sk/xdetail.php?sectime=1228335633&aldatum=03.12.2008&album=Na%9Aa%20obec>

4.2 Technická infraštruktúra

Vzhľadom k tomu, že sa všetky súčasti technickej infraštruktúry budujú z verejných zdrojov (štátnych, obecných) pre obyvateľstvo ako i pre podnikateľov plynú z nej tzv. aglomeračné efekty v podobe úspor vlastných nákladov, ktoré by museli vynakladať z vlastných prostriedkov na zabezpečenie vody, kúrenia a likvidáciu odpadovej vody.

Obec Tomášov má komplexne vybudovanú technickú infraštruktúru.

4.2.1 Vodné hospodárstvo

V obci Tomášov je vybudovaná vodovodná sieť vo všetkých častiach. Zdrojom pitnej vody je vodný veľkozdroj Šamorín. Je to 6 studní so súčasou odporúčanou výdatnosťou 600 l/s a s možnosťou ďalšieho rozširovania na 1720 l/s. Okrem uvedeného zdroja je ďalším zdrojom vody prezásobovací systém daného územia aj vodný zdroj Kalinkovo, ktorý funguje ako záložný.

Z vodného zdroja Šamorín sa spoločným diaľkovodným výtlačným potrubím oceľovým DN 1200 dopravuje voda do akumuláčného vodojemu v Podunajských Biskupiciach. Pred akumuláciou sa na toto potrubie napája diaľkovodné oceľové potrubie DN 500 z Podunajských Biskupíc do Bernolákova, ktoré cez čerpaciu stanicu v Bernolákove dotuje Podhorský skupinový vodovod. Za obcou Vrakuňa je na diaľkovod Podunajské Biskupice-Bernolákovo napojený Skupinový vodovod Most pri Bratislave-Malinovo, ktorý postupne zásobuje pitnou vodou obyvateľov obcí Most, Malinovo, Zálesie Ivanka pri Dunaji, Tomášov a Vlky.

Napojenie obecnej vodovodnej siete je realizované priamo z privádzača Skupinového vodovodu. Jestvujúca čerpacia stanica v Moste je vyradená z prevádzky. Prevádzkovateľom vodovodnej siete v obci je Bratislavská vodárenská spoločnosť.

4.2.2 Odpadové hospodárstvo

V obci je vybudovaná kanalizácia a ČOV v správe obce. Kanalizačná sieť v Tomášove je z PVC kanalizačných rúr DN 300 v celkovej dĺžke 7 725 m, výtlačné potrubia sú z PVC tlakových rúr DN 100 - dĺžka 749 m a DN 80 - dĺžka 170 m.

V severovýchodnej časti obce – na pravom brehu Malého Dunaja vybudovaná čistiareň odpadových vôd typu CNP 300. Je to mechanicko-biologická čistiareň, jej čistiaci proces je založený na dlhodobej aktivácii s úplnou stabilizáciou kalu a prebieha v jednej nádrži v monobloku. Vyčistená voda je vypúšťaná cez výustny objekt do Malého Dunaja.

V katastri obce sa nachádzala skládka na lokalite Majorháza o rozlohe 36 200 m², ktorá bola prevádzkovaná za osobitných podmienok do 31.07.2000. Obec v súčasnosti vyváža odpad na riadenú skládku Čukárska Paka. Odvoz komunálneho odpadu z obce zabezpečuje 1x dvojtýždenne firma Marius Pedersen. V obci sa organizuje aj separovaný zber prostredníctvom tejto firmy. Firma zabezpečuje aj odvoz plastov, papiera a sklo.

Obec využíva časť dvora v rámci obecného úradu ako zberný dvor, pre lokalizáciu zberného dvora je potrebné uvažovať s vhodnejšou lokalitou. V obci je vybudované aj provizórne kompostovisko, ktoré je potrebné dobudovať.

Zhrnutie analýzy endogénnych rozvojových faktorov – bude doplnená po spripomienkovaní obce

5. ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK ÚZEMIA

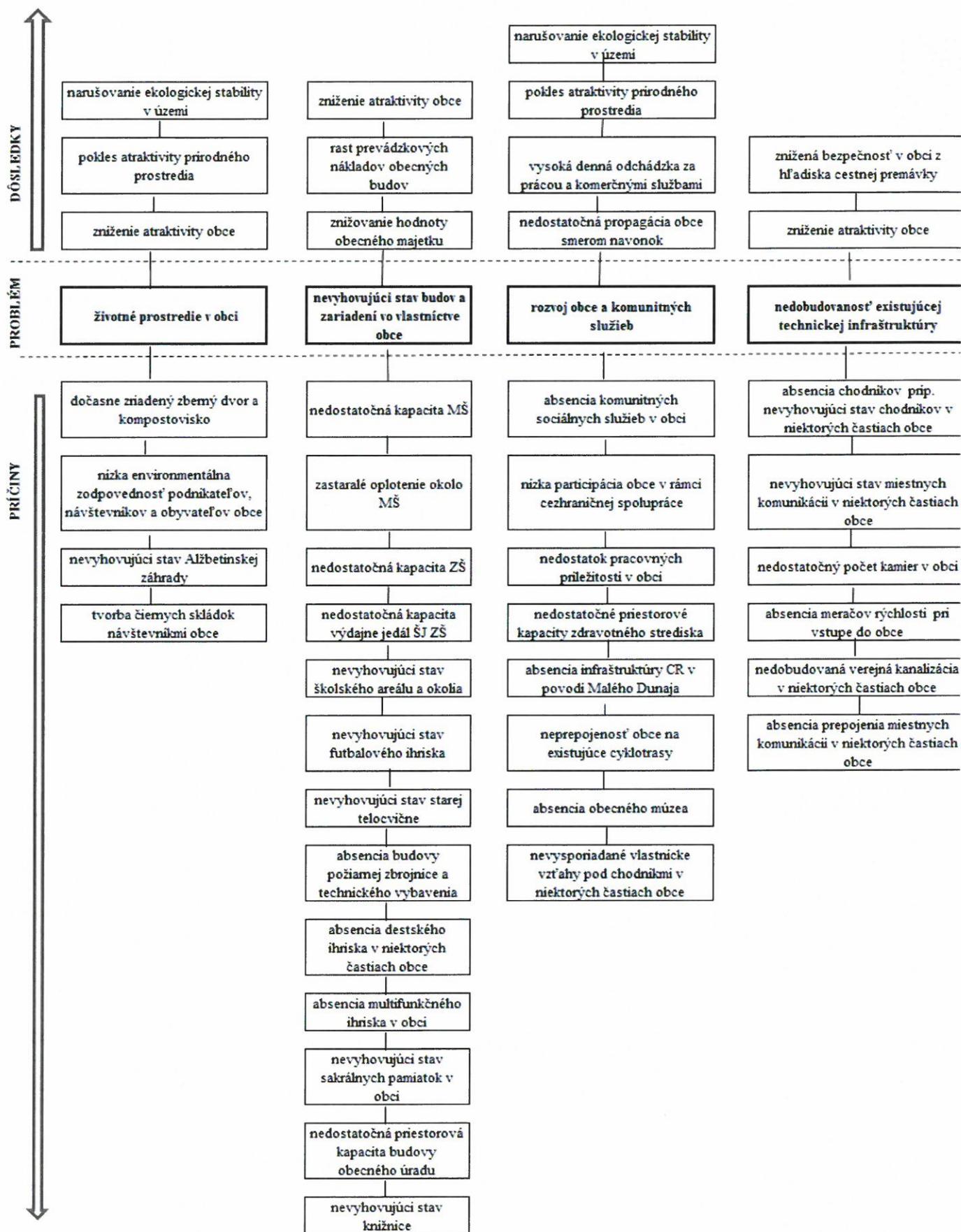
Silné stránky predstavujú faktory, ktoré majú na rozvoj obce pozitívny vplyv. Zahŕňajú komparatívne a konkurenčné výhody obce pre rôzne typy rozvojových aktivít. V obci Tomášov boli identifikované nasledovné silné stránky:

- výhodná geografická poloha v blízkosti hlavného mesta SR
- dobrá dopravná dostupnosť
- vhodné pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu
- vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu
- vybudovaná kanalizácia a vodovod
- zachovanie vidieckeho charakteru obce
- pekné a kľudné prírodné prostredie
- udržiavaná a čistá obec
- dobré susedské vzťahy
- pretrvávajúci lokalpatriotizmus
- súdržnosť obyvateľov obce v rozhodujúcich situáciách
- funkčná web stránka obce
- aktívny duchovný život v obci
- pomerne široké spektrum záujmových organizácií
- existencia zdravotnej a sociálnej starostlivosti v obci
- existencia MŠ a ZŠ
- organizácia kultúrnych podujatí v obci
- zachovávanie kultúrnych tradícií
- existencia pomerne veľkého množstva kultúrno – historických pamiatok
- aktívny samosprávny manažment (starosta, poslanci OZ)
- dobrá spolupráca medzi starostom a poslancami OZ
- záujem obyvateľov o verejné dianie
- vysoká účasť na podujatiach v obci
- dostatok pracovných príležitostí priamo v obci
- dobrá spolupráca obce so súkromným sektorom

Slabé stránky predstavujú faktory, ktoré majú negatívny vplyv na jeho rozvoj a obmedzujú rozvojové aktivity. V obci Tomášov boli identifikované nasledovné slabé stránky:

- lokalizácia obce v Bratislavskom samosprávnom kraji z hľadiska čerpania EÚ fondov
- slabšia ponuka komerčných služieb v obci ?
- malé čierne skládky v obci vytvárané predovšetkým turistami
- poškodené chodníky v niektorých častiach obce
- absencia chodníkov v niektorých častiach obce
- poškodené miestne komunikácie v niektorých častiach obce
- nevyhovujúci stav niektorých obecných budov
- nedisciplinovanosť obyvateľov a návštevníkov vo vzťahu k životnému prostrediu (psíčkari)
- zaťažovanie miestnych komunikácií ťažkými automobilmi z kameňolomu

6. ANALÝZA PRÍČIN A DÔSLEDKOV OBCE TOMÁŠOV

7. POSTOJE A NÁZORY OBYVATEĽOV OBCE NA ŽIVOT A DIANIE V OBCI A PERSPEKTÍVY JEJ ĎALŠIEHO VÝVOJA

Tabuľka 31 Plánovací formulár prieskumu

DÔLEŽITÉ OTÁZKY	ZDÔVODNENIE	POZNÁMKY
Prečo je potrebné získať informácie prostredníctvom prieskumu?	Prieskum priamo v teréne prináša primárne údaje o území, jeho jednotlivých rozvojových faktoroch, zachytáva potreby miestneho obyvateľstva, miestnych podnikateľov, záujmových skupín, ako aj predstaviteľov miestnej samosprávy. Ďalším dôvodom sú nedostatočne zachytené a reprezentované údaje v sekundárnych databázach až po úroveň samotných obcí.	Pred spracovaním analytickej časti sa v obci uskutočnil dotazníkový prieskum medzi miestnym obyvateľstvom, v ktorom obyvatelia hodnotili súčasný stav rozvoja obce a načrtávali možnú víziu obce. Očakávaným výsledkom bolo získanie spätnej väzby minimálne od prieskumu, 10 % obyvateľov.
Čo je jeho cieľom?	Cieľom prieskumu je získanie primárnych informácií a hodnotenie súčasného stavu obce očami miestnych obyvateľov. Súčasťou je poznanie potrieb obyvateľov, ich očakávaní z hľadiska dlhodobého sociálno-ekonomického rozvoja obce.	Prieskum sa uskutočnil na území obce, bol zameraný na vnímanie obce ako priestoru pre bývanie, prácu, voľno časové aktivity, uspokojovanie základných životných potrieb a rozvoj obce.
Akým spôsobom sa bude uskutočňovať?	Prieskum sa bude realizovať prostredníctvom dotazníkového hárka, ktorý bude v tlačenej forme distribuovaný do domácností a súčasne bude sprístupnený aj v elektronickej podobe na webstránke obce.	Dotazník bol distribuovaný v počte 1 ks do každej domácnosti, pričom ostatní členovia domácnosti sa mohli zapojiť prostredníctvom webstránky.
Aké budú finančné nároky?	ivetka	Odhad nákladov
Aké budú časové nároky?	Dotazníkový prieskum bude prebiehať jeden kalendárny mesiac.	1 mesiac, dotazník bol distribuovaný prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s.
Kto bude za realizáciu prieskumu zodpovedný?	Spracovateľ PHSR a samotná obec	Spracovateľ PHSR a obec prostredníctvom lokálnych médií (rozhlas, TV, web, noviny) a úradnej tabule informovať o realizácii a význame prieskumu na

Zdroj: vlastné spracovanie

VLOŽÍ BARBOR

Časť A. II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie zahŕňa makroprostredie a konkurenčné prostredie, v ktorom sa obec Tomášov nachádza. Vstupy vonkajšieho prostredia môžu predstavovať externé ľudské zdroje, materiálne technické zdroje, finančné aj informačné zdroje, ako aj legislatívne prostredie.

1. ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ.

STEEP analýza je analýza širšieho prostredia obce Tomášov zameraná na komplex sociálnych, technologických, ekonomických, ekologických a politických faktorov v rámci územia obce. Výsledkom je tak hodnotenie prostredia, ktoré podmieňuje spôsob a riadenie samotného rozvoja obce.

Makro prostredie je vonkajšie prostredie obce, ktoré obec nemôže vôbec ovplyvniť. Naopak toto prostredie ovplyvňuje obec a tá nemá inú možnosť ako sa prvkom tohto prostredia čo najlepšie prispôbiť.

Analýza sociálnych faktorov sa zameriava na vzťah k tradíciám a tradičným hodnotám, technická a ekonomická analýzy sa zameriava na priebeh, prejavy a dôsledky zmien na úrovni národnej. Analýza ekologických faktorov sa zaoberá zmenami na národnej úrovni v rámci riešenia otázok životného prostredia a analýza politického prostredia sa zaoberá legislatívnym prostredím na národnej úrovni.

Tabuľka 32 STEEP analýza obce Tomášov (analýza externého prostredia)

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie	Úroveň vybudovania technickej infraštruktúry	Nové trhy a nové príležitosti	Nedisciplinovanosť obyvateľov vo vzťahu k životnému prostrediu	Dopady politických rozhodnutí štátu na obec	Nárast socio-patologických javov
Zmeny postojov a správania obyvateľov	Pokrytie územia signálom mobilných operátorov a internetu	Znížené príjmy z využívania obecného majetku	Novela zákona o odpadoch	Legislatíva	Bohatý duchovný život
Zmeny správania volených predstaviteľov	Zavádzanie e-governmentu	Alokácia obce v BSK	Vytváranie čiernych skládok v obci predovšetkým návštevníkmi obce	Etické kódexy pre volených predstaviteľov a zamestnancov úradov US	Timová spolupráca a budovanie partnerstiev v obci
Zmeny správania podnikateľských subjektov	Dostupnosť informácií prostredníctvom miestnych kanálov	Príchod nových investorov do obce	Zaťažovanie miestnych komunikácií ťažkými automobilmi v dôsledku poškodzovania značky obmedzujúcej prejazd ťažkých vozidiel obcou	Zmena národnej vlády ako výsledok volieb na život v obci	Osobné hodnoty

Zdroj: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ PRE RAST A ROZVOJ OBCE TOMÁŠOV

Príležitosti tvoria faktory, ktoré plynú prevažne z vonkajšieho prostredia a môžu rozvoj obce ovplyvňovať pozitívne. Pre obec Tomášov boli identifikované nasledovné príležitosti:

- podporovať rozvoj vidieckeho cestovného ruchu
- podporovať rozvoj zážitkovej turistiky
- rozvoj svadobného turizmu (Art hotel Kaštieľ)
- rozšírenie kamerového systému
- zriadenie miestneho múzea
- vytvoriť podmienky pre funkciu obecného kronikára
- vybudovanie cyklotrás ako súčasť cestnej dopravy
- prepojenie cyklotrás na existujúce cyklotrasy v okolí
- vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok
- zlepšenie demografickej situácie obcí prisťahovaním obyvateľov mladších vekových kategórií
- rekonštrukcia miestnych komunikácií v niektorých častiach obce
- rekonštrukcia a tvorba nových miestnych komunikácií a chodníkov v časti Osada
- rekonštrukcia chodníka ?
- rekonštrukcia a modernizácia budov vo vlastníctve obce
- zlepšiť propagáciu obce
- rozšíriť domácu a cezhraničnú spoluprácu

Časť A.III Zhodnotenie súčasného stavu obce Tomášov

Zhodnotenie súčasného stavu obce Tomášov predstavuje dôležitý vstup a informačnú základňu pre tvorbu spracovania stratégie rozvoja obce. Zmyslom tohto hodnotenia je vytvoriť rámcový prehľad problémových okruhov, určiť ich pôvod, poznať hlavné príčiny vzniku a identifikovať možné dôsledky. Na základe zhodnotenia súčasného stavu obce Tomášov bude možné navrhnúť stratégiu rozvoja obce na vopred stanovené obdobie.

1. SWOT ANALÝZA OBCE TOMÁŠOV

SWOT analýza je jednoduchá a pritom výstižná, vyčerpávajúca a objektívna charakteristika silných a slabých stránok obce a jej možných príležitostí a ohrození. Súčasne zahŕňa základné analytické poznatky o faktoroch, ktoré je možné využiť v prospech rozvoja územia a faktoroch, ktorým je potrebné v navrhovanej rozvojovej stratégii čeliť, resp. ich eliminovať.

Tabuľka 33 SWOT analýza obce Tomášov

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • výhodná geografická poloha v blízkosti hlavného mesta SR • dobrá dopravná dostupnosť • vhodné pôdno-klimatické podmienky pre poľnohospodársku prvovýrobu • vybudovaná telekomunikačná sieť, elektrická sieť, existujúci rozvod zemného plynu • vybudovaná kanalizácia a vodovod • zachovanie vidieckeho charakteru obce • pekné a kľudné prírodné prostredie • udržiavaná a čistá obec • dobré susedské vzťahy • pretrvávajúci lokalpatriotizmus • súdržnosť obyvateľov obce v rozhodujúcich situáciách • funkčná web stránka obce • aktívny duchovný život v obci • pomerne široké spektrum záujmových organizácií • existencia zdravotnej a sociálnej starostlivosti v obci • existencia MŠ a ZŠ • organizácia kultúrnych podujatí v obci • zachovávanie kultúrnych tradícií • existencia pomerne veľkého množstva kultúrno – historických pamiatok • aktívny samosprávny manažment (starosta, poslanci OZ) • dobrá spolupráca medzi starostom a poslancami OZ • záujem obyvateľov o verejné dianie • vysoká účasť na podujatiach v obci • dostatok pracovných príležitostí priamo v obci • dobrá spolupráca obce so súkromným sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> • lokalizácia obce v Bratislavskom samosprávnom kraji z hľadiska čerpania EÚ fondov • slabšia ponuka komerčných služieb v obci • malé čierne skládky v obci vytvárané predovšetkým turistami • poškodené chodníky v niektorých častiach obce • absencia chodníkov v niektorých častiach obce • poškodené miestne komunikácie v niektorých častiach obce • nevyhovujúci stav niektorých obecných budov • nedisciplinovanosť obyvateľov a návštevníkov vo vzťahu k životnému prostrediu (psíčkari) • zaťažovanie miestnych komunikácií ťažkými automobilmi z kameňolomu
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • podporovať rozvoj vidieckeho cestovného ruchu • podporovať rozvoj zážitkovej turistiky • rozvoj svadobného turizmu (Art hotel Kaštieľ) • rozšírenie kamerového systému • zriadenie miestneho múzea • vytvoriť podmienky pre funkciu obecného kronikára 	<ul style="list-style-type: none"> • čierne skládky odpadu vytvárané predovšetkým návštevníkmi obce • izolácia obyvateľov vo vlastných domoch – „papučová kultúra“ • vysoká denná odchádzka za prácou • nevysporiadané majetkové vzťahy k pozemkom predovšetkým voči Slovenskému pozemkovému fondu

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

<ul style="list-style-type: none"> • vybudovanie cyklotrás ako súčasť cestnej dopravy • prepojenie cyklotrás na existujúce cyklotrasy v okolí • vytváranie partnerstiev vo vnútri obce a navonok • zlepšenie demografickej situácie obcí prisťahovaním obyvateľov mladších vekových kategórií • rekonštrukcia miestnych komunikácií v niektorých častiach obce • rekonštrukcia a tvorba nových miestnych komunikácií a chodníkov v časti Osada • rekonštrukcia chodníka ? • rekonštrukcia a modernizácia budov vo vlastníctve obce • zlepšiť propagáciu obce • rozšíriť domácu a cezhraničnú spoluprácu 	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšovanie počtu sociálno-patologických javov u mladej generácie (predovšetkým drogová závislosť)
---	---

Prameň: vlastné spracovanie

2. ANALÝZA MOŽNÝCH RIZÍK A HROZIEB, IDENTIFIKÁCIU KRITICKÝCH OBLASTÍ ROZVOJA

Ako je možné vidieť zo SWOT analýzy, obec sa potýka s viacerými problémami, ktoré nie je možné vyriešiť naraz, v dôsledku obmedzených finančných, personálnych a technických zdrojov. Strategické plánovanie rozvoja obce sa preto zakladá na vyselektovaní a riešení prioritných problémov. Pre stanovenie kľúčových problémov je použitá metóda zoznamu možných rizík.

Tabuľka 34 Kontrolný zoznam pre hodnotenie možných rizík

Druh rizika	Objekt rizika	Zdroj rizika	Nežiaduce dôsledky	Pravdepodobnosť
Individuálne	turisti	vytváranie čiernych skládok odpadu	Zvýšené výdavky obce na likvidáciu čiernych skládok	vysoká
Technické	Kamerový systém	nedostatočný počet kamier	Znížená bezpečnosť obyvateľov obce a nárast vandalizmu v obci	vysoká
Ekologické	zberný dvor	nedostatočná kapacita	zníženie atraktivity obce	vysoká
	kompostovisko	absencia	narušovanie ekologickej stability v území	vysoká
	kanalizácia	nedobudovaná v niektorých častiach obce	vypúšťanie fekálií do voľnej prírody	vysoká

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

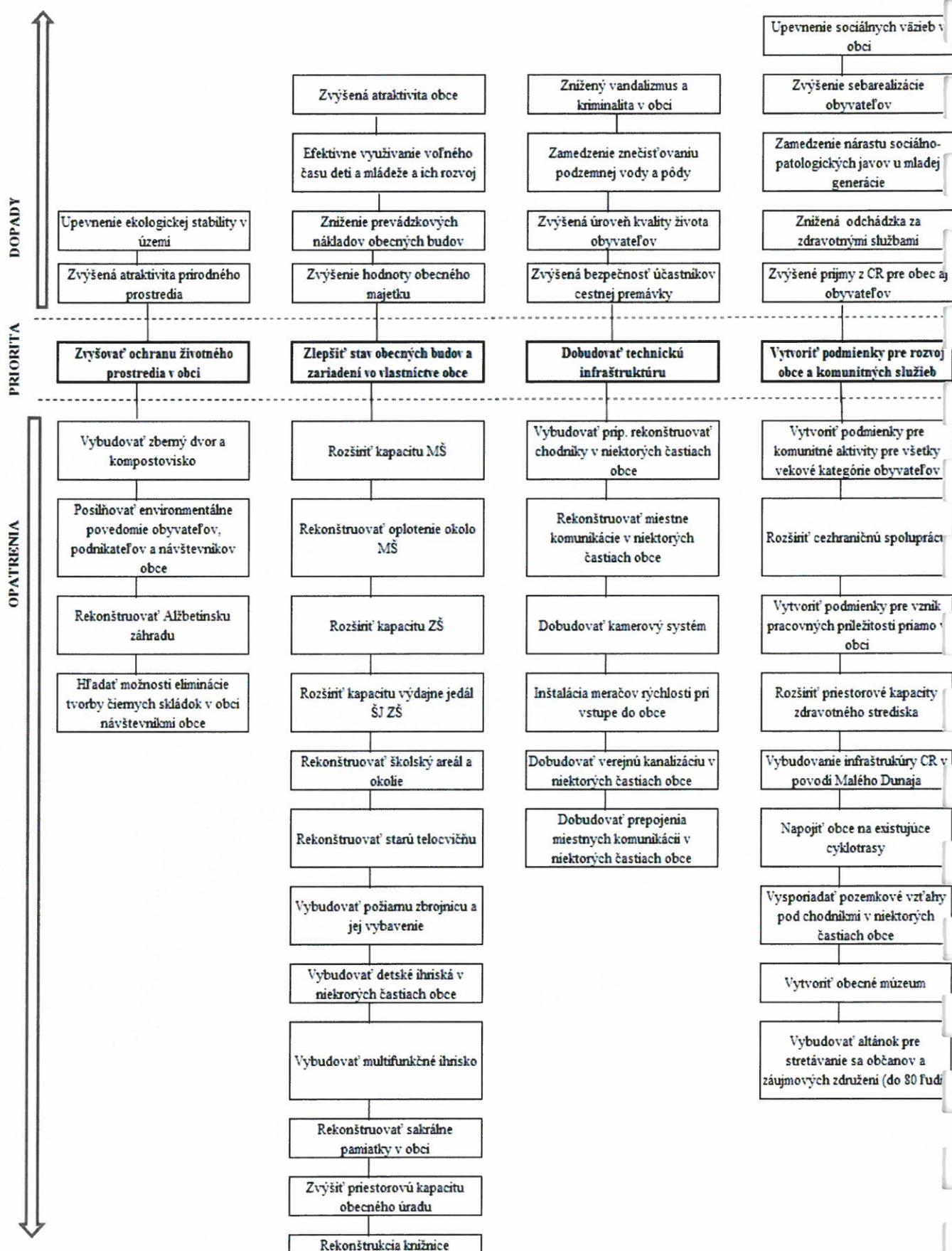
Sociálne	komunitné sociálne služby	absencia	zhoršená kvalita života seniorov v obci	vysoká
Ekonomické	obecné budovy	vysoká energetická náročnosť budov a s tým spojené vysoké prevádzkové náklady	Zvýšené výdavky na prevádzku obecných budov	vysoká

Zdroj: vlastné spracovanie

3. IDENTIFIKÁCIA VÝCHODÍSK A MOŽNÝCH RIEŠENÍ

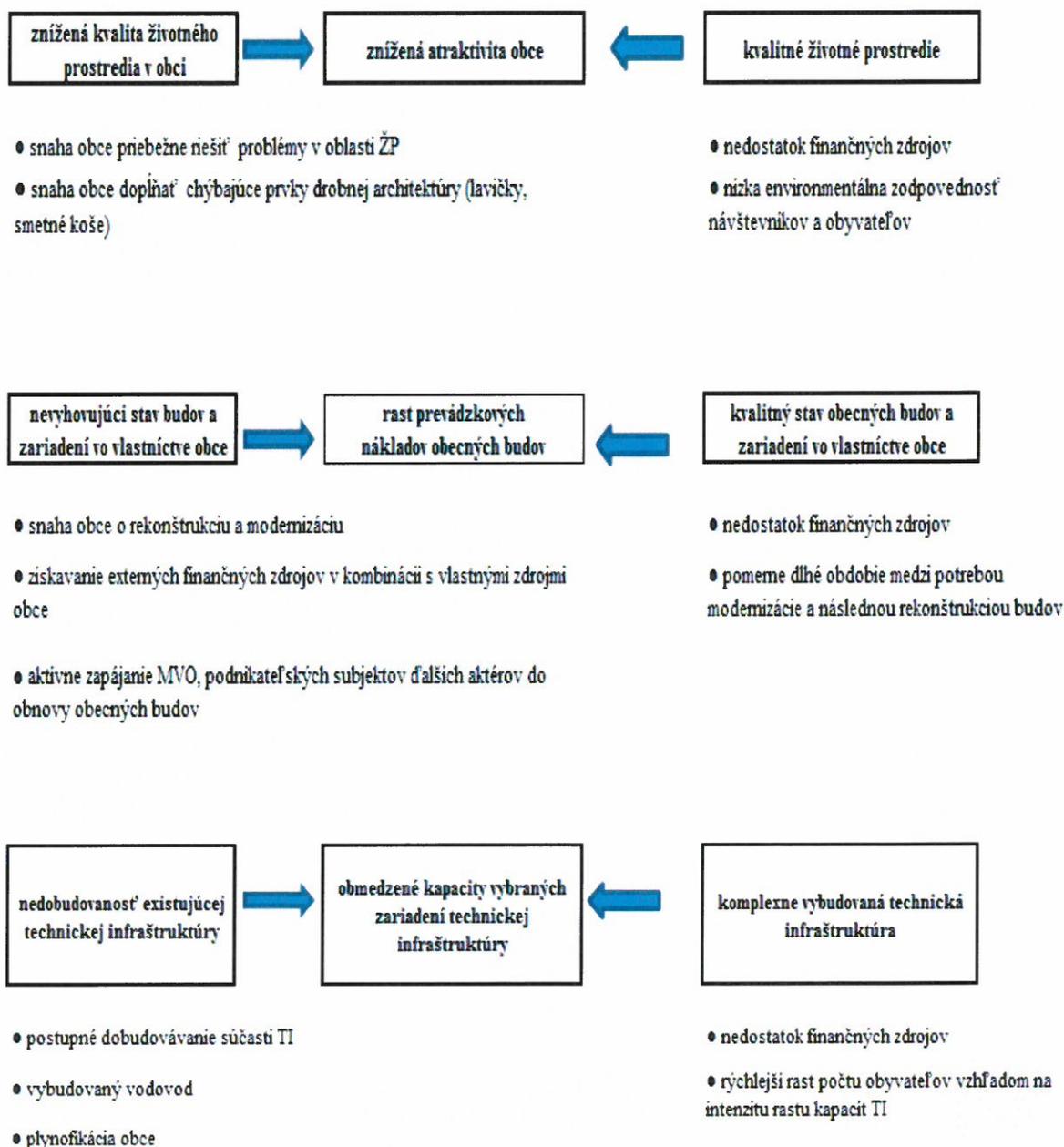
Obyvatelia obce na stretnutí na základe diskusií a spoločného konsenzu definovali, ktoré problémy sú kľúčové, čo spôsobujú (dôsledky) a naopak, čo ich spôsobuje (príčiny). Takéto hierarchizovanie problémov umožní vyselektovať prioritné oblasti, v ktorých by obec mala a chce intervenovať, aby dosiahla zlepšenie stavu a celkový rozvoj. Strom problémov sa teda skladá z príčin (možno ich pokladať za korene problémov), zo samotných kľúčových problémov (kmene) a z následkov (koruna stromu). Pokiaľ budú odstránené korene problémov (príčiny), tak zahynie celý strom problémov. Strom cieľov je pozitívnym zrkadlovým obrazom stromu problémov. Problém vyjadruje súčasný negatívny stav, kým cieľ vyjadruje očakávané zlepšenie stavu. Východiská a možné riešenia vzniknutých problémov sú znázornené v strome cieľov. Vecné ciele, ktoré predstavujú korene vytvorené ako pozitívny odraz vyriešenia príčin a ktorých naplnením sa zlepšuje stav v prioritných oblastiach (opak kľúčových problémov), čím sa dosahuje celkový rozvoj obce – strategický cieľ (dosiahnutie opaku následkov).

STROM CIEĽOV OBCE TOMÁŠOV

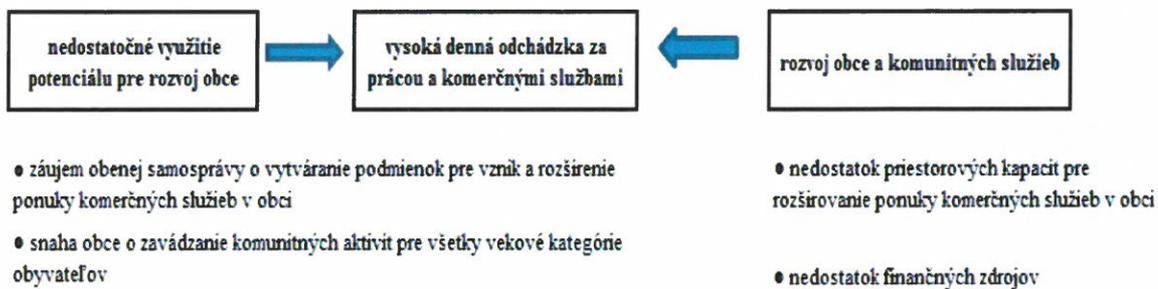
4. ODHAD BUDÚCEHO MOŽNÉHO VÝVOJA (ANALÝZA SILOVÝCH POLÍ)

Analýza silových polí predstavuje nástroj na riešenie problémov a prispieva k efektívnemu plánovaniu a zavádzaniu zmien v obci. Na území obce je možné opierajúc sa o predchádzajúce analýzy identifikovať vplyvy (resp. pôsobenie), ktoré podporujú alebo potláčajú otvorenosť obce voči plánovaným zmenám. Zmena môže nastať dvojako: zintenzívnením vplyvov, ktoré zmenu podporujú alebo redukovaním vplyvov, ktoré jej bránia (pôsobia proti nej).

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE TOMÁŠOV
NA OBDOBIE ROKOV 2015-2022

ČASŤ 2: STRATEGICKÁ ČASŤ

